

అభినవము (వశాంతం బిడుగు)

Vol. 9 } చేన్న వట్టిణము 1922 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 12-వ తేది గురువారము { No. 161
సంపుటము 5 } జంతు భిక్షా మ సంవత్సరము, ఆశ్వయుజమాస బహుళ సప్తమి 2. { సంచిక ౧౬౦

అమ్మ క ము !!!

దయ చేసి వచ్చి, లాభమును పొందుడు.

ప్రదర్శనశాల:— 46, రాటన్ బజారు, మదరాసు.

నవరము బంగారము చే

ఆకేశ్య మెంకటశాస్త్రి, గోపాలపులం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

920 పుట)

ప్రశ్నలు:— (1) 140, హైరోడ్డు తరువలిక్కడే మద్రాసు. (2) హైరోడ్డు తరువలి
(3) 405, లంక కాలనీస్, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయపేట-మద్రాసు

మనములు పంపించండి!

(18) अग्निसिद्धि अथवा अग्नि-सिद्धि

[ప్రతి బియ్యము పది క.]

మరునాటి దినము రంగము రాజు లానికి మారను. ఈ రా
జు కాంక్షి. తిమ్మకరనమనందే గురుకాబాగుడు పోవువారిలో
6 మైళ్ళదూరమున నున్నది. దేవునికొట్టుట ముగిసిన పైటనే
పొడిచి మాల్య ఆర్జుచికివచ్చెను. అనేకు లప్పటికింనున్నది
తప్పి, ప్రతిభుల్ని రస్తాకీరు ప్రక్కలను, అయిన వర్తించిన ప్రకార
మే, కేములకుల పరిగించుచు నీసినను పోలీసు మావరైలు
దెయి యెప్పుడు యులోలియను ఉద్యోగములు పోలైయించిరి.
మామగారను ఆ సో నీ యే దే ను ప్రతినిధి యి

ఒక యుగోపియనునందేరి. బాతారస్తాలో కొంతమూలము రాజా కాంసిము వరకు రాగానే, యూగోపియను ఆఫీసుల నాయకత్వము క్రింద నుండిన లాటిపోలీసులు, వారివై దమిక వారి నటనండి వెడలిపోయి కోరిరి. అకాలిలు వెల్లిపోవుటకు నిరాకరింపగా, పోలీసులు వారిని పట్టుకొని కొట్టిరి. గురుకా బాగు దురంతములలో మిగుల ఘోరముగ నుండిన వానిలో నిదియొకటి సిక్కులు చేతులు కట్టుకొని తమ భావనపు కీర్తనల బాడుచు నిలుచుండిరి. పోలీసువారు సమీపించిరి. కాని వారు నిశ్చలముగ క్రిందకూర్చుని తలల వంచుకొని "వహి గురూ వహి గురూజీ, సత్నామ్, సత్నామ్, సత్నామ్" యని పాడుచుండిరి. వారు అధికమగు నట్టియు, మిక్కిలి మోహితులైన ప్రజలు అని, మూర్ఖులని పోవు కలకు వారాలాగుననే యుండిరి. లాటిలతో దెబ్బల వర్షము కురిసెను. అందుకు దోడు పోలీసువా రొడవైన తెప్పించిరి. అదియు మోగము దలిడెను. చూచుటకు భయంకరముగ నుండెను. వేలకొలదిమంది ప్రజలను దీనముగను "వహి గురూ వహి గురూవహి గురూజీ" యని స్మరింప సాగిరి. కొంత దుక్రింద బడిపోయిరి. ఇంకను కూర్చుని యుండిన వారిపై వెంటనే లాటి దెబ్బలుపడెను. వారును రాజకాలక క్రిందకూలి పోయిరి. తలలించెను వైకృతి: వాక ఒక్కొక్కరుగ దెబ్బలు తినిరి. వారిని లాగి కొట్టిరి. కొందరు పోలీసువారు అకాలీలను లేవదీసి ఎత్తుగ నుండిన ప్రజలములనుండి రెండుమూడడుగుల లోతు గగ్గోలులలో త్రోసిరి. దాక్తురు బాలభటులు వల: టియరులు ప్రభువు చికిత్సల జేసిరి. గురుద్వారా ప్రభుధక సంఘమువారేర్పరచిన మోటారులారిలూ ప్రభుచికిత్సచేసిన తరువాత పుట్టుకొని పోయిరి. పోలీసులలో ముఖ్యముగ గూర్ఖాలను మహా ముద్దీయలను నుండిరి. తరువాత పటానులను జేరిరి. ప్రజీతులకు సహాయముచేయుటకు వెడలిన ఒక స్త్రీని పోలీసువారు తిట్టి, మోటుగను అంహానకరముగను ప్రవర్తించిరి. చూచుచుండిన వారికినూడ కొందరు దెబ్బలు తగిలెను కాని ఎరికిని పెద్ద గాయములు గాడెను.

(ఇ) చిన్నవం తెన

మరునటి దినముపోలీసు వారు అకాలి బాతాక్షణులెట్లు టకు రస్తా వైగా 1 1/2 మైలు దూరమున నిలుచుండిరి. ఈస్థలము చిన్నవం తెనకు అనతిదూరమున నే యుండిన. మొదటిపర్యాయము ఆభ్యంతరముతేకుండ పో: చిన్నవం వరకు-అంగా నెవ్వెంబరు 9వతేది పోలీసు వారు అచ్చటనే యుండిరి. ఈస్థలముననే రెండవంద, యుండిన బాతాల వై వెట్టి దురంతములైనను. గావించపడెను. నెవ్వెంబరు 9వ తేదినాడు గావించ బడిన యజ్ఞము వెనుకటిదినమునకన్న ఘోరముగను రాత్రియైనతరువాతగూడ, జరిగెను. పండిత మదనమోహన మాలవ్య సర్దారు బోగ్గిండ్రిసింగు (స్త్రీటు కాన్సిలు సభ్యుడు) రాష్ట్రీయ కాసన సభ్యులు ప్రధాన కాల్యాదికాను మున్నగువారనేకు లాసాయంకాలము వచ్చియుండిరి. అధికారు లానాడిక బాతాను కొట్టుట తేదిన నమృతము బహుకగా వారు రాత్రి 8-80 గంటలకు వెల్లిపోయిరి. పండిత మాలవ్య వెల్లింది పోలీసువారు తెలిసి కొనగానే అకాలీలవై బడి వీరిని పట్టుకొని కొట్టిరి. అకాలీ లభ్యుడు క్రింద కూర్చుని ప్రార్థన శ్లోకములను కాంతముగ పాడుచుండిరి. మొదట మోచ్చుక వైనను గావించెదరు, అకాలీలకు ప్రేక్షకులను బట్టుకొని మోసిరి. దెబ్బవై దెబ్బబడుచుండినను అకాలీలు వహిగురు సత్నామ్ గీతములను బాడుచునే యుండిరి. లాగి, యాడ్వీ, నెట్టి, కొట్టిరి. కొందరును గాయములైనవారిని ఒకచిన్న కాలు నడుచుచు త్రోసిరి. వారిని లాటిలతో దేహములో అన్ని ప్రజేశములందును కొట్టిరి. కొందరువ్యాధిగతులీ దుండగములం దూరక పొట్టునుటయేగాక నాయకత్వమువహించి నడిపిరి. వెనుకటిదిన మునందువలనే ఈదినముగూడ థంక వాయించబడెను.

తరువాత మొదలైనములను జరిగిన ఘోరకృత్యములు మరింత దారుణముగ నుండెను. 4వ తేదీనాడు క్రొత్తపద్ధతి యొకటి యవల: బింపబడెను. ప్రేక్షకులను పాలములలోనికి తరుముటను మేము స్వయముగ కాచితిమి. వారిని పట్టుకొని వారి వస్తువుల దోచిరి. పలువురు తమకు మాతో సంభవించిన దురవస్థల కల్గించిరి. వారిలో గౌరవములును అనేకు అండిరి. మూలో కొందరము కొన్ని స్వప్రముగ రుణవగునట్టి కేసులను పోలీసు సూపరింటెండెంటునకును నాయలు తహశీల్దారునకును చెప్పితిమి. మేము కొందరుపోలీసువారిని చూపెట్టివారిని పోవావేయడని చెప్పినను, ఒక ఉద్యోగి మామటులను వెడచెనినెట్లుటయేగాక, "నల్లి, పోలీసువానావద్ద రిపోర్టుచేసికొనుడు" అని తెదరింపుగా బలికెను.

ఈమారు, పోలీసు అధికారి రాత్రి యాలస్యమైనంత వరకు కొట్టక వేచియుండెను. అదిన మిక నెవరిని కొట్టుటలేదని యు, అందరును అచ్చటనుండి వెడలిపోయినవో, అకాలీలను తమతమ యింద్రకు వెల్లిపోవురు రనియు అతను వండిత మదన మోహనమాలవ్యతో చెప్పెను. అకా దేవరిని కొట్టుచుని పోలీసు ద్యోగి కతినగు ప్రమాణమును పండితునియెటుట చేసెను. అని యును గాక, అకాలీలు ఉద్యమమునందు పట్టుదలతో నుండుట లేదనియు, వారియంతట వారిని వదలివెట్టిని అకాలీలు ఒకరు వెంటడి మరొకరు రాత్రిసమయమున నింద్రకు వెల్లుదురనియు అతడు చెప్పెను. అతని వేడుకోలు ననుసరించి, అమ్మలెన్ను కారులు, కలంటియరులు, బాలభటులు పత్రికా విలేఖలు కార్యరంగమునండి యొక అర్థమైలు దూరమున నుండరనివచ్చెను. అకాలిబాతాకు వెనుకకొంతదూరమున మున్నగువైకృతికావిలేఖలుమాత్ర ముండుటకు వీలయ్యెను. అనంతరమైన వైద్యులను కొందరును సహాయమునకు బిలువనంపుట కై ఒకడాక్టరును, ఏడుధికారిని తెలియజెందె, కూర్చునియుండెను. ఒకతెల్లతలపాగా వానిని, తరువాత నల్ల తలపాగ ముదునలి నొకనిని, తరువాత మరికొందరిని పట్టి కొట్టుటను మాలో మావ్యవస్థితభటులు స్వయము: జూచిరి. పోలీసు "జూలుము" నకు అయకాలీలు అక్షేపించుచు వచ్చుటకైనను సునిధిత జూపిగాని వెనుకకు మరలుటకు మాత్రము నిరాకరించిరి. నడుక గల కత్తి గలవారు మరల కాతాలో చేరిపోయిరి. ఈలోపుగ పండితమాలవ్య కొందరు ముఖ్యకాల్యాదికానుసభ్యులతోగూడ దూరమున నిలుచుకొని చూచుచుండిరి. మృచ్ఛార్థన సంగీకరించి పండితు డారాత్రి నుమారు 10-15 గంటలకు అటనుండి వెడలి పోయిరి. వారు వెల్లివరతరువాత రెండునిముసములైనను కాలేదు. ఇంతలో నెప్పటికలె నీడుపుట, లాగుట, త్రోయుట, కొట్టుట, ప్రారంభమయ్యెను. వెనుకటి "పరిశు" అన్నియు కర్మమైనందున కాబోలు, ఈమారు దెబ్బలు వెనుకటికన్నను దూరముగ నుండెను. ఈ కృత్యములను మేము కొందఱును బాగుగ చూడఁగలిగితిమి. ప్రజీతులగు అకాలీలను ఎచ్చటికో దూరమగు పాలములకు తీసికొని వెల్లి గోతులందును, అచ్చటచ్చను వారవైచినందున, భాలభటులును డాక్టరులును ప్రజీతులైన అకాలీల కొరకై రెండు మూడు గంటల కాలము వెదకవలసివచ్చెను. ఆ రాత్రి ఎవరికైనను చికిత్సలేక చనిపోవుదురేమో యని దిగులుగ నుండెను.

తమకార్యక్రమము ఫలితము గాంచలేదనియు, సిక్కుల నావిధముగ సాధించట దుస్సాధ్యమనియు, ప్రజలయొగ్రహము అధికమై తమకవక్తరీ కలుగుచుండెననియు పురుష్యమువారు నెవ్వెంబరు 9-వ తేదినాడు చివకు కనుగొన గలిగిరి. గురుద్వారాకు పోవుదారి నుండిన పోలీసుపోస్టు తీసివేయబడెను. మొదటి "దల్లితు బాతా"ను మొట్టమొదటిపర్యాయము అడ్డువెట్టగా గురుకాబాగునకు పోవనిచ్చిరి.

గురుకాబాగు

ఇచ్చట నలుగురైదుగురు జట్టుజట్టుగ గురుద్వారా నుండి తమమతస్వత్వమును చెలాయించుటకు తోటకు వెడలుచుండిరి. గురుద్వారా వంటసాలకు కర్రలను సంపాదించుటకు చెట్ల కొమ్మల గొట్టుటకు వారు ముందుడుకునందు పోలీసువారు లాటిలను దెబ్బలు కొట్టి యాపుచుండిరి. కొన్నిమాటలు అకాలీల గడ్డముల లాగుచుండిరి. కనీస మొక్కమారైనను ఒకగుర్ఖాపోలీసువాడు తన బరువైన బూటుకాలిని క్రింద పడిన యొకనిమెదపై నిముసకాలము వరకు అడ్డేయించెను. కాలిని తీసివేసిన కొంతసేపటికి ఆయకాలి మరల తలయెత్తెను. ఈమారుగూడ పోలీసువాడు వెనుకటికన్న గట్టిగ తనకాలితో అకాలి స్పృతితప్పకరకు కొట్టెను. ఇట్లు చాలారకు అందరిని ప్రైచరులలో తీసికొని పోవువరకు వారిని స్పృతితప్పకముల మోడుచుండిరి. ఇది యనదివము జరుగుచుండిన యభ్యుసము దేహములలో రహస్యగురు ప్రజేశములందును నుకు మార ము గు ప్రజేశములందును పల: మారుకొట్టుచుండిరి. కాని తరువాతవైనను బాక్రత్త వహించెదరు. వెండ్రుకలనుబట్టి గడ్డములనుబట్టి లాగిరి. ముఖమువైనను, తలవైనను లాటిప్రేటులవలన, రక్తము ప్రవహించెను. చివర వాలుగు దినములలో లాటిదెబ్బలు కొంచెము మారెను. కాని వట్టిదెబ్బలు మునుపటివలెనే సాగుచుండెను. కొన్ని మారు లూపిరి తిరుగుకుండునటుల చేసిరి. హకిం అబ్బూల్ ఖాన్ గారే స్వయముగ నిట్టి కేసు నొకటి జూచిరి.

iii గురుకాబాగు పరిసరముల పోలీసువారు గావించిన చర్య

పోలీసులు-గురుకాబాగు పరిసరములనుండి గ్రామీదులకు వెల్లి అచ్చటి ప్రజలను కొట్టి పలవిధముల బాధించిరి మేము వింటిమి. కొన్ని కార్యములను మాలో కొందరము జూచి

తిమి. అన్ని దుండగ కార్యములను మేము స్వయముగ చూడలేదు. గురుద్వారాకు ఆవారవద్దార్థములను బంపినను సందేహమువై గ్రామములలో ననేకులను తప్పిరి. సహస్సర కాలను కద్ద నొకనికి పిల్లమీద తగిలిన లాటిదెబ్బలు గాయములు 24 స్పష్టములు గన్పించుచున్నవి. వత్త స్థలమువై కొన్నియు, తొడల పయిన న, రహస్య ప్రజేశములందును కొన్ని గాయములు గలవు. మా చిన్నపము నంగీకరించి ఒక కటిలు మిక్కుడు ఈ గాయములన్నిటిని పరికిరించెను. మరి యొకడు 18 గాయములను మూడవవారు 21 గాయములను జూపెట్టిరి మేము వినిన కథలన్నీటిని గూర్చియు ఇచ్చట ప్రాయము యనవసరము. లాభమును లేదు. వీని నన్నిటిని నమ్మువో, ప్రజలు చెప్పిన విషయముల నాలోచింప, ఒక వాఁడు రోజు అతిదారుణ పరిపాలనను సాగెనని యెంచకచ్చును. భాయి భగవద్గింగు, భాయి తారాసింగు (తండ్రికుమారులు) మరణములు తెరా గ్రామములో జరిగిన విషయమై పత్రికలందెదివరకే ప్రకటింప బడెను.

ఉపసంహరము

గాయములు తగిలి ఆస్పత్రులందు చికిత్స పొందుటకు చేర్చబడిన వారిని గూర్చి యొకంత ప్రాసి యా మా సమాధాన పత్రిమును ముగింప దలచితిమి. కనీపు జలప్రదర్శనము మాత్రమేగావించబడె నని అధికారులు దంభోర్వల పలుకుచున్నారు. దెబ్బలు తగిలిన నుమారు 1,800 చుండికి గాను, నుమారు 269 మందికి మెడవైన గాయములు తగిలెనని వైద్యుల యముల పరికిలవాధికారియగు కర్నల్ గులాబ్సింగు తెలిసెను. 300 మందికి పొట్టులపై తగిలెను. 69 మందికి బీజములపై తగిలెను. మెడకు గాయములు 79 మందికిని వ్యాధయముకద్ద 19 మందికిని మడ్డకద్ద 7 మందికిని తగిలెను. 158 మందికి దేహములో కొన్ని భాగములు నలిగిపోయెను. 40 మందికి మూత్రవ్యాధి సంభవించెను. 8 మందికి కోటగావలనన గాయములయ్యెను. 9 మందికి తెంకులును, ఇద్దరకు ఎముకలు విరుగుటయు ఇలాటివి నుమారు మొత్తముమీద 953 కేసులుండెను. వీరుగానగు గురుకాబాగువద్ద దెబ్బలు తినినవారు 130 మందిగలరు. వారినిగూర్చి యింతదేమియు ప్రత్యేకముగ వ్రాయలేదు. గురుద్వారా ప్రభుధక సంఘమువారేర్పాటుచేసిన, ఆర్థికసహాయాని ముఖ్యవిద్యాలయమున నీ. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారు నుండిరించిరి. వారుపలుమారు ప్రజీతులను చూచిరి.

ఆస్పదస్పడు తీసికొనిన ఛాయాపటములను గూర్చియు నొకంత వ్రాయవలసియున్నది. ఆపటము లన్నియుల దురంతములను జూపవుగాని కొంతవరకును మేము తెలిసిన వివరములను రుజువుచేయుటకు తగియుండును. హోము మెంబరు పదవియందున్న యధికారి తెలిసిన యభిప్రాయములను మేము ఖండించుటకు బూనుకొనుట విధిలేని మార్గమైంది. కాని మాగౌరవమును కాపాడుకొనవలసియున్నది. మావ్యక్తివై నాలోపింపబడిన కళంకమును బాపుకొనుటకును, ముఖ్యముగ సత్యము నిలువదెట్లుటకును చేకము నెడల ధృవబద్ధముగ నుండుటకును ఈసమాధానము నొసగుట యవసరమైంది. సామ్రాజ్య కాసనభోగ సర్దారు మాస్సింగు అకాలియుగ్యమునును తూర్పు చర్చించుటకు సభ నాపుదలగొనినపుడు ఆభ్యంతరము గల్పింపబడినందున మాయవసరము మరింత వధికమైనది. ప్రజలకు గురుకాబాగు దురంతముల నిజ నితి తెలియుట కింకటి యనుకూలనకాకమును కాసన సభాధ్యక్షుడు తప్పించిందలకు దురదృష్టకరముగ నున్నది.

సం. రుచిరాం సహాని ఎం. ఏ.

క్రిమ్యాను విచారకర్త, ప్రతినిధి, లాహోరు

లాహోరు, నెవ్వెంబరు 26, 1922.

(సం) జ్ఞానచంద్రు రంపాలు,

"బుడేమాతరం" సంపాదకుడు, లాహోరు.

(సం) జి. ఏ. సుందరం, బి. ఏ. బి. ఎల్, సహాయసంపాదకుడు, "ఇండిపెండెంటు," అలహాబాదు.

(సం) బాల్యకందవర్మ,

"స్వరాజ్య" ప్రతినిధి, మదరాసు.

(సం) మిలిరాం,

"బుడేమాతరం" ప్రతినిధి, లాహోరు.

(సం) మఫతుల్లా,

"జమిందారు" కృతసాహకు, లాహోరు,

(సం) అబ్దుల్ మజిదు అలీఖాన్,

"జమిందారు" ప్రతినిధి, లాహోరు.

(సం) ఉత్తమసింగు జ్ఞాని,

"అకాలిటివరణే" ప్రతినిధి, ఆమృతసరము.

(సం) అనంత నారాయణసేనాల్లు, బి. ఎ. ఎల్. ఎల్. బి, "క్రిమ్యాను" సహాయ సంపాదకుడు, లాహోరు.

అకాలిల సత్యాగ్రహము

రాజప్రతినిధి పంజాబు గవర్నరుమంటువారిలో సత్కారము చేసి వారిచే నాశ్రయించుట
అకాలి జేషధారులు 8 మంది మహాత్ములను సహాయమునకు పంపింపుట
అమృతసరులో పాఠశాల నేర్పరచుట

కాంగ్రెసు విచారణసంఘమువారు లాహోరునుండి అమృతసరు వచ్చుట-విచారణవివరములు
మొత్తము 1557 మంది అకాలిలను అరెస్టు చేయుట

10 వ తేదీని 100 మందిని అరెస్టుచేయుట

ప్రార్థనలు చేసినందుకు అకాలిలను కొట్టుట-తిట్టుట

కాంగ్రెసువారు అకాలిలకు సలహా చాలకుండుట-భోజనము సరేలేకుండుట

అకాలిల సత్యాగ్రహము

మోసగాడు కోమకొనుట

మహాత్ముల సహాయముగా ఈ సెల 8 వ తేదీని చని
పోయెను. ఆతనికప్పుడే 50 చెప్పారు మహాత్ముల సహాయముగా
అకాలి జేషధారులు 8 మందియును మహాత్ముల సహాయముగా
దాసు భక్తకాలవ వచ్చిరి. గురజాడగారు ప్రబంధకావ్యమువారు
కన్నుల పంపిరి చెప్పి వారు భక్తకాలవలను పంపిరి
లోన ప్రవేశించిరి. (ఆ. ప్రెస్)

1500 మందిని అరెస్టు చేయుట

గురజాడగారు అరెస్టులు అధికమగుట

10 వ తేదీని 100 మందిని అరెస్టుచేయుట

10 వ తేదీని మహాత్ముల అకాలిల గురజాడగారుతోటకు
వచ్చిరి. చెట్టుల కొట్టి తరుముకొని పూజించిన పిమ్మట 10 వ
తేదీ సాయంత్రము వరకు 1500 మందిని అరెస్టుచేసిరి. అమృత
సరు చెరసాలలో 150 మంది మాత్రమే రావు గలరు. ఇపు
చేయు మోసములది అకాలిలనుండుటే స్థలము చాల చాల
ఇట్లుండి కలుగుచున్నది ప్రబంధక సంఘమువారు వ్రాసిన
కావ్యాను విచ్చి అకాలిలను విడిచిపెట్టమని జయిలు సూచించు
ము పంపిరివ్రాసెను. (ఆ. ప్రెస్)

రాజప్రతినిధి సత్కారము

ఈ సంఘమువారు అకాలిలను సానుభూతిచూపిరి. తగి
నట్లుమును చేసి యానాదమునుపూర్తిగా పరిష్కరించువర
కు రాత్రిపాటుగా సేదో యెరి ఏర్పాటు చేసి కాంతిని
వెలిగించుటకు నాయకులు క్రద్ధునారత సను తీర్మానమువారు
నింపబడెను. (ఆ. ప్రెస్)

రాజప్రతినిధి పంజాబుదొరతనము

వారి పద్ధతి నాశ్రయించుట

రాజప్రతినిధి పంజాబు దొరతనములో చచ్చించుట
8 వ తేదీని సీట్లలో నన్ను పంజాబు ప్రభుత్వమువారి
వెంటరి రాజప్రతినిధి ఓటవడము. రాజప్రతినిధిపంజాబు
కు వారించుట కల్గిరి. అందు అకాలిల సత్యాగ్రహమును
గూర్చి వారు వచ్చిరి. రాజప్రతినిధి విమర్శనాత్మకముతోచర్చ
ప్రారంభించి యానాదమును పరిష్కరించుటకు గట్టిప్రయత్న
మునంపిరి. మోసములను చేయుచున్నది 8 వ తేదీ
నెట్లనుండి విడిచి లాహోరు ప్రభుత్వము వ్రాసెను.

అమృతసరులో పాఠశాల

సీట్లనుగూర్చి

10 వ తేదీని అమృతసరులో పాఠశాలసంఘసభ జరిగి
నది. 20 మంది వారు రాత్రిపాటుగా సేదోనుపడిన
మోసక స్థితిలోనున్నందున. ఈ సంఘముకు లాహోరు
ప్రభుత్వము వ్రాసిన కార్యాచరణ కార్యదర్శిగా పని చేయు
ము. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారితో వాదించి
నిబంధనలను నిర్దేశించుటకు ప్రబంధక సంఘమువారు
వాత్సర్యమును సమర్థించి భారతీయముగాను నియమం
పండితను తీర్మానము లాహోరుపంపిరి.

మొత్తము 1557 మందిని

అరెస్టుచేయుట

11 వ తేదీని 100 మందిని అరెస్టుచేయుట

స్వతంత్రవిలేజ్-అమృతసరు 11-(తంత్రవాద)

10 వ తేదీ సాయంత్రము 1557 గురిని అరెస్టుచేసిరి. 11
వ తేదీని 100 మందిని అరెస్టుచేసిరి. అమృతసరు చెరసాలలో
150 మంది మాత్రమే రావు గలరు.

150 మంది నుంచదగిన చెరసాలలో

900 మంది నుంచుట

గురజాడగారు సంస్కరణముపట్ల నిపుడు దౌరతనము వారికి
చాల అభిమానము. తిరియించుటకే 150 మంది నుంచదగిన అమృ
తసరు చెరసాలలో 900 మంది నుంచదగిన నిర్ణయించబడినది.
అందులకు మాత్రమే సామ్యము, మండి ఎక్కువైన వర్తక
మనుసామెత నిజమైనది. మైత్రీసంఘము వచ్చుటకు
పూర్తిగా ఉడుకకట్టియు క్రద్ధగా నందనట్టియు భోజనమును
చేయుచున్నది. ఈసంగతి జయిలు సూచించుటకు తెలిసిరి. ఇంత
కంటే మంచిభోజనమును చెట్టుట సాధ్యముగాదు. ఈభోజనము
నచ్చనితో జామీను ఇచ్చి అకాలిలను విడిచిపెట్టమనవచ్చును.
అని అరెస్టు చేసిరి. పంజాబులో అన్ని చెరసాలలలోను
మైత్రీసంఘముల నిచ్చెదరు. నిర్ణయ పద్ధతి వండిన
మూలము ముగ్గురువారి నాగిన్నెలో మైత్రీ యందుకొందురు.
అమృతసరుచెరసాలలో నన్నువారికి ఇనుపగొట్టెలను
గూడ నిచ్చుట మునిచేసిరి. దానివలన కలుగునవర్తమును వర్తిం
చుటకంటే నూపించుటయే సమంజసము. చాలకాలము క్రిత
ము అరెస్టుచేయబడిన అకాలిలను పైకి మిప్పటికిని బట్టల సేయి
యే నియమము. రాత్రి వర్తిక కచ్చుకొనుటకు కంబళములైన
సేయలేదు. బజారులో అమృతసరుతయిన ముగిసిపిమ్మట
మిగిలిన పనికిమాలిన కాయగూరలను కొనివండిచెట్టుచున్నది.
దీనిలో ఒకరకమహార కావలసినంత బజారులో కొరకనితో
మిగిలిన అన్నిరకములను కొని కబంధముగ కలిపి పంపిరిదరు
ఈసెల 9 వ తేదీని పూజాదు, బాహా, పాల్యకాదు, సీతల్లి
యినాకాదు రకముల మూలము కలిపి పండిచెట్టిరి. ప్రతిదినము
చాల సేపు కొరకాయలను యానాదపడెను. అందువలన చెట్టు
గంటలసేపు ప్రాగులును సీత వీరకక అకాలిల ప్రబంధములను
వచ్చుచున్నది. ఈరీతిగా ఇట్లుండిచెట్టిన అకాలిలను జామీను
ఇచ్చి విడుదలచేయించుకొందురని ఉత్తర్వులు లిట్టుచేయుచున్నా
రని తోచుచున్నది.

అమృతసరుచెరసాలలో నన్నువారికి ఇనుపగొట్టెలను

గూడ నిచ్చుట మునిచేసిరి. దానివలన కలుగునవర్తమును వర్తిం
చుటకంటే నూపించుటయే సమంజసము. చాలకాలము క్రిత
ము అరెస్టుచేయబడిన అకాలిలను పైకి మిప్పటికిని బట్టల సేయి
యే నియమము. రాత్రి వర్తిక కచ్చుకొనుటకు కంబళములైన
సేయలేదు. బజారులో అమృతసరుతయిన ముగిసిపిమ్మట
మిగిలిన పనికిమాలిన కాయగూరలను కొనివండిచెట్టుచున్నది.
దీనిలో ఒకరకమహార కావలసినంత బజారులో కొరకనితో
మిగిలిన అన్నిరకములను కొని కబంధముగ కలిపి పంపిరిదరు
ఈసెల 9 వ తేదీని పూజాదు, బాహా, పాల్యకాదు, సీతల్లి
యినాకాదు రకముల మూలము కలిపి పండిచెట్టిరి. ప్రతిదినము
చాల సేపు కొరకాయలను యానాదపడెను. అందువలన చెట్టు
గంటలసేపు ప్రాగులును సీత వీరకక అకాలిల ప్రబంధములను
వచ్చుచున్నది. ఈరీతిగా ఇట్లుండిచెట్టిన అకాలిలను జామీను
ఇచ్చి విడుదలచేయించుకొందురని ఉత్తర్వులు లిట్టుచేయుచున్నా
రని తోచుచున్నది.

కాంగ్రెసు విచారణసంఘము

లాహోరునుండి అమృతసరుకువచ్చుట

లాహోరువిచారణ

9 వ తేదీ రాత్రి అధ్యక్షుడు శ్రీమంత్ ఎస్. శ్రీనివా
సయ్యంగారు ముగ్గురువారు ముగ్గురువారు లాహోరునుండి అమృత
సరుకు వచ్చిరి. లాహోరులో రెండు సోపాలలోను 20 మంది
సాక్ష్యమిచ్చిరి. రెండవసోపాల జ్యోతిబాబు, మోహనరాం, ప్రతా
ప, జమీందారు ముగ్గురు వక్రకల ప్రతినిధులు అమృతసరు
దారిలోను సోపాలలోను స్వయముగ చూచిన విషయము
లను గూర్చి సాక్ష్యమిచ్చిరి.

అమృతసరులో గురజాడగారుసంఘము వారివైద్యకాలలలో
గాయములు తగిలినవారికి చికిత్సచేసిన వైద్యులు అమృతసరు

లోనే సాక్ష్యమిచ్చెదరు. వివరము వారు వ్రాసిన దినచక్రపుస్తక
ములు ముగ్గురు లిఖితనివర్తనములు అమృతసరులోనే యున్నవి.
అమృతసరు విచారణ

శ్రీనివాసయ్యంగారు, అభయంకరు, సెనుగు ప్రగారు లా
హోరులో నన్నువును పోషి టాగారు అమృతసరులో 80
మందివద్ద సాక్ష్యము వుచ్చుకొనిరి. ప్రతిదినమును ఉదయము 8
గంటలకు విచారణ ప్రారంభమై రాత్రి 9 గంటలకును జరు
గుచున్నది. ఈనాటికి సోక్సగంట మాత్రమే వారు విచారణ
వుచ్చుకొనుచున్నాడు.

11 వ తేదీ విచారణ

ఫించెను సైనికసంఘము (ఈ సంఘమున 1500
మంది ఫించెను వుచ్చుకొనిన సైనికులు సభ్యులుగా నున్నారు)
రిపబ్లికన్ అసోసియేషన్ (హార్బరువారు), దాక్షిణ్య భానుచంద్రు
దేవు (ఎ. డి. పి. కాగ్- పోలీసులు చెట్టుల కొట్టుకొని మారి
వేయవరకును దేవుగారు అయితెన్న సహాయకారితోగా
నందెను) గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. గురుద్వారా ప్రబంధక సంఘము
వారి అభిప్రాయమును తెలుపవలె నని విచారణసంఘమువారు
కొరగా, వారు తీర్పును స్వీకరించుట వ్రాసి పంపిరి. దానిని
గూర్చి 12 వ తేదీని ప్రబంధక సంఘసభ్యులయొద్ద శ్రీనివాస
య్యంగారు అభయంకరుగారు సాక్ష్యము వుచ్చుకొందురు. 11వ
తేదీని ఫోటోగ్రాఫరు లాలామోహను చంద్రుగారు సాక్ష్యముతో
నాటికి విచారణ ముగింపబడెను. చంద్రుగారు తీసిన ఫోటోగా
పులనన్నిటిని సంఘమువారి కొనంగిరి.

సెనుగు ప్రగారు వెల్లిపోవుట

11 వ తేదీ సాయంత్రము రైలులో సెనుగు ప్రగారు
అమృతసరునుండి కలకత్తాకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. లాహోరులో
నింకను ఆర్థురి యొద్ద సాక్ష్యము వుచ్చుకొనవలసి
యున్నది. గాన పోషి టాగారు 12 వ తేదీ వుదయమున
అమృతసరునుండి లాహోరుకు బయలుదేరి వెళ్లిదరు. ఇక
రెండు సోపాలలో ప్రభుత్వము విచారణ వారింపబడును. 12
మంది మాఖ్యమైనవారివద్ద సాక్ష్యము వుచ్చుకొనవలసి యున్నది
గాని వారిపుడు సాక్ష్యమిచ్చు వనకాము లేకుండు వారికి
కిని ఎపుడు పిలుగునో అపుడు సంఘమువారు దురల విచారణ
చేసెదరు.

అకాలిల కేసు విచారణ

సివిలు మిలిటరీగెజటు వక్రక విలేజ్ పంపిన

తంత్రవాద

8 వ తేదీని అమృతసరులో 80 మందివై కేసు విచారణ
జరిగినది. 5 వ తేదీని మిమ్ములకు అరెస్టుచేసినపుడు పోలీసులు
మిమ్ములను కొట్టిరా కాధించిరా అని అడుగగా, పోలీసులు
మమ్ముల కొట్టలేదు. ఉదయమున ప్రార్థన చేయబోగా
చేయనియ్యలేదు. నరే శ్రీ అజయ అని అడుగూడదనె.
అట్లరచిన వాగ్విరుద్ధము. పట్టుకొని లాగిరి అని అకాలిలు
చెప్పిరి.

విగ్రహములను తీసివేయుట

తేవాలయములలోనున్న విగ్రహములను (మూర్తులు) సిక్కు
మతీవేసి కను వదంతి వట్టిది స్వామిసామిగారకు సిక్కుల
విరోధు లిట్టివనంతులను ప్రకటించిరి. కేసు యాధ్యనయమున
1917 లో ఢిల్లీనుండి వెనువెంటమును పాతవారై ప్రధా
ణము చేసిరి. అమృతసరు స్వర్గదేవాలయమునందలి మూర్తులు
1917 లో నెట్టులందెనో యిప్పుడు 1922 లో గూడ అట్లులే
యున్నవి. గాన సిక్కులు మూర్తులను తీసివేసి కని చేపాటు
కంకరాచ్చులులందు వ్యాపించేయించిన వదంతుల వెంట
దా త్రిమును నన్ను గూడదు. హిందూము
కమునందు సిక్కుల కంతమాత్రమును విరోధములేదని విశ్వనాథ
సహ్యాసిగారు 8 వ తేదీని అమృతసరునుండి సివిలు మిలిటరీగ
జేటుకు తిరిగిరా రుంపిరి.

9-వ తేదీని 80 మందిని అరెస్టుచేయుట

8 వ తేదీ సాయంత్రము 1557 గురిని అరెస్టుచేసిరి. 9-వ
తేదీని మరల 80 మందిని అరెస్టుచేసిరి.

భోయియా హరనామసింగుగారిని కొట్టుట

దేవబాధను తీర్చుకొనుటకు 7 వ తేదీ ఉదయమున
భోయియా హరనామ సింగుగారు గురజాడ గురుద్వారమునుండి
సెలపలకు వెళ్లిగా దారిలో ముగ్గురుపోలీసులును మరెయిదరును
ఎదురుపడి మొదట పరిశోధించి సింగుగారివద్ద నన్ను 18-6-
22 గురుకు 2 కట్టలను తీసికొనిరి. 6 వ తేదీని అరెస్టు కాబడుటకు
వెళ్లిన అకాలిలు అనగడును కట్టలను సింగుగారి కిచ్చిరి. పోలీ
సులు వానిని తీసికొని సింగుగారిని గుద్ది తన్ని బలమగు చెట్టుల
కొట్టి ఒక గంట సేపు నిరోధమునం దుంచి పండిచేసిరి.

దేశీయ వార్తలు

అజీరు రాజకీయ సభ

గాంధీజీవీ శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగా రధ్యక్షత వహించుట

మూల్తాను మొహరం కేసు

మూల్తానులో నిపుడు విచారణ జరుగుచుండుట

టర్కీ విజయము

మహమ్మదీయసంఘముల సమావేశము - టర్కీవారి నభినందించుట

శ్రీమంత్రిగారు మున్నగు ఖిలాఫతునాయకులపై గట్టిపన్ముకము కలదని తిర్మానించుట

టర్కీ సందేశ సభ

మహమ్మదాని హాలానా మహమ్మదానిగార్లను ప్రతినిధులుగా పంపవలెను

మహమ్మదు - వింటర్స్ ను ప్రభువు

చెరసాలలో వింటర్స్ ను ప్రభువు మహమ్మదు సందర్శించెనువార్త నిజముగాదు.

భారత ఖిలాఫతు సభ

17 వ తేదీని ఢిల్లీలో జరుగును. దేశీయ ఖిలాఫతుసంఘాధ్యక్షత-

కెమెలుపాసాగారికి విమానము నిచ్చుట మున్నగువిషయములు చర్చించుచును.

ఆంధ్రుల ప్రశంస

కలకత్తా సర్వోంటుపత్రిక ఆంధ్రులను పంచాలురను ప్రశంసించుట

గాంధీమహత్ముని వింటర్స్ ను

ప్రభువు దర్శించుట

వదంతి సత్యము కాదు

బొంబాయి నగర్ ను వింటర్స్ ను ప్రభువును ఎరవాడ చెరసాలకే గాంధీ మహత్ముని సందర్శించినను వదంతిచూర్చి శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు మున్నగువారు గాంధీ మహత్ముని సందర్శించినపు డడుగ ఆవార్త నిజముగాదని మహత్ముడు తెలి వెనది కాంతి కానికలు పత్రిక 10 వ తేదీని ప్రకటించినది.

***

అజీరు రాజకీయ సభ

శ్రీమతికస్తూరిబాయి గాంధీగారధ్యక్షత వహించుట.

తామదాను గాంధీగారధ్యక్షత

కోపన్యాసము చదువుట.

కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము అజీరులో గాంధీజీవీ శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గారి అధ్యక్షతక్రింద రాజకీయసభ జయప్రదముగ జరిగినది. అధ్యక్ష కోపన్యాసమును తామదాను గాంధీగారు చదివినది.

బెట్టిగారు అకాలీలను కొట్టుట

8 వ తేదీని అర్రుచేయబడిన 80 వంద అకాలీలు గు రకబాగునుండి అపూర్వపురుగు బయలుదేరుట తుండు ప్రార్థనలు చేయుచుండగా బెట్టిగారికి పట్టరాని ముగ్ధాసాము కలిగి పట్టారు వారాయబడినందున నితరుల నరకు గట్టిగా చెంప వై గొట్టెను. అకాలీలు ధీక్షిరవకులై అర్రులను లెక్కచేయక ప్రార్థనలు (అర్ధాసా) జరుపుచునే యుండిరి అంతట నాయు ద్యోగికి బడలుమండి సింగుగారిని గట్టిగా కొట్టెను. మర్నస్తాన మున గట్టిగాకొట్టెను. అప్పటికిని వారు ప్రార్థనలు మాననందున చరదు తినచేతులతో సింగుగారివోరు ఎగ్గెను. అట్లు మాయ గానే 80 వంద అకాలీలను ఒక్కసారిగా నరత్రి ఆకలు అని అరచిరి. అంతట నాయుద్యోగికి తిండులకొట్టి వారిలో నలుగురిని పట్టుకొని కసిదీకొట్టెను. పిమ్మట అకాలీలు అమృత సరుకు బయలుదేరి వెళ్లుచు సాహసరాక్షస నరనం, నరనం, నరనం అనుగీతము నందరును కలసిపాడసాగిరి. అంతట కాజా దారు అకాలీలను దుర్భాషలాడుచు కారులచుచు కర్రతో కొట్టసాగెను. దేహబాధను తిక్కోయెనుని అకాలీలు చెప్ప గా విగ్రందయను చివారంతెనదర్ద దేహరాధను తిక్కోన వరుసనని మామూలుమాటగా నారడవెను.

బొంబాయి అంజమానుసభ

భారత సేనలను మహమ్మదీయదేశములం

దుంచగూడదు

బొంబాయిలో అంజమాను మహమ్మదుసభ జరిగినది. భారతదేశపు సేనల నింకను బ్రిటిషు శౌరతమువారు మహమ్మ దీయరాజ్యములం దుంచుట అక్రమము. చొటకిగారు మున్నగు వారిపై మహమ్మదీయలకు సంపూర్ణవిశ్వాసము గలదు. ఈ సభ వారు అకాలీలపట్ల సానుభూతిని చూపుచు ఉత్సాహుల చర్యల నిరసింపచున్నారను తిర్మానము లామోదించబడెను.

***

మూల్తానులో మొహరము కేసులు

విచారణ ప్రారంభమగుట

మూల్తానులో మొహరంపండుగలలో జరిగిన కొట్లాట డ సంబంధించిన కేసుల విచారణ యిప్పుడు మూల్తానులో జరుగుచున్నది. రాజమహమ్మదుబమ్మగారు మున్నగువారిపై 297, 486 కక్షలుక్రింద తేదీన కేసులో బాధిష్టరు గిరధా లాటగారు దీర్ఘమగు ప్లేటుమెంటు నిర్దిశి. లాటగారు గుర్త ముపై వెక్కిరిచాగా గుంపువారు లాటుగారిని గుర్తముక కొట్టి రని తెప్పిరి.

***

డాక్టరు మనిలాలుగారు

శేలమునుండి యరనూరుకు వెళ్లుట

శ్రీశ్రీ దీవుల శౌరతమువలన నడచునుండి అరమి నేయబడిన నుప్రదీర్లుగు డాక్టరు మనిలాలు ఎం. పి. ఎల్. ఎల్. డి. బాధిష్టరుగారు హిందూదేశమునకు వచ్చినప్పటినుండియే శేల ములో నడుచుంబడుగా నివసించుచున్నారు. ఇప్పుడు వారు భార్యాబిడ్డలతో యరనూరుకు వెళ్లిరి. అంతటనే నివసించెదరు.

***

టర్కీ విజయము

భార్యులమండల ఖిలాఫతుసభ.

భార్యుల మండల ఖిలాఫతు సభ రామబమ్మరులో జరిగినది. టర్కీ విజయమునకు కెమెలుపాసాగారి శభినందించెరి. లాటుకు బాట్టిగారి పద్ధతిని నిరసింపిరి. భార్యుల ఖిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడు ఖోజుని కార్యదర్శి ఆహమదు సిద్దికు గార్ల తండు సంపూర్ణ విశ్వాసము కలదని ప్రకటించెరి. స్వీన్నానికిని గూర్చి వారిపై మోపబడిన విందను నిరసింపిరి.

బ్రిటిషువారికిని టర్కీవారికిని యుద్ధము పొసగినచో మహమ్మదీయల కక్ష్యయును భారత ఖిలాఫతు సంఘమువారు నిర్ది యించవలెను. మిరతమందలికిని కెమెలిస్తులకును జరుగు నంధి సభలో భారతదేశీయులకు గూడ ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. ఎల్ల వారును ఉద్ధవ ధరింపవలెను. ఈసభవారు సిక్కులు మహాదా స్థుల సహ్యాగమాప్రయత్నములపట్ల సాను భూతి చూపు చున్నారను తిర్మానము లామోదించబడెను.

వారణాసి హిందూ విశ్వవిద్యాలయము

భాస్కరుపదవి

వారణాసి హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు భాస్కరుని ప్రోఫాస్సరు పదవులను కహించిన మొనూరు గ్వాలియరు మహారాజుగార్లు అపదవులను వదలివేసిన మని కండిక మదన మోహన మాలవ్యాగారికి తెలిపినయెను మాలవ్యాగారు బిశా డా, వికసీరు మహారాజుగార్లను శోరగా వారిద్దరును క్రమ ముగా వారిండు పదవులను కహించ నంగీకరించి రినియెను అం షుతిక క్రకటించెను. (స్వరాజ్య)

బెంగాలులో వటదలు.

బెంగాలుగవర్నరుగారి సానుభూతి.

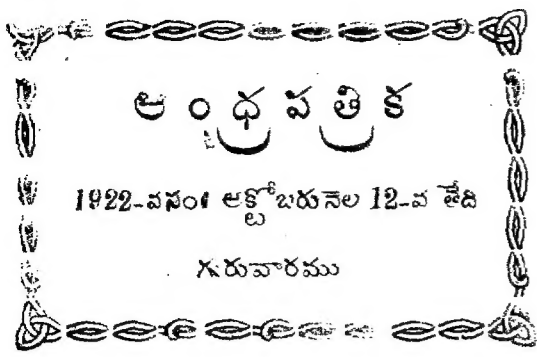
బెంగాలు నగర్ ను గారు కుండలచే కాధితు లగువారి యెడ కెను సానుభూతి తెలిపువరును, రాజశోకలకు నిం శోకపోవుటచే కండివార్తలు మూత్రమే నచ్చుచుండె ననియె కలెక్షరులు సమయమునకు దగిన సాయమెల్ల గావించి యెత్తిం చిరనియె నరే గుకేంద్రరాధ బెంట్ గారును బెన్సాను మహారా జుగారును కలదలు సంధించిరి ప్రదేశముల కందీర్పించి బాధ నివారించు సహాయముల నిర్వయించి వచ్చి కనియె కలెక్షరులు. బాధానివారబార్తమై అంచెవా వేసి వంపుమొత్తములు ప్రభుత్వ మునా వాసగ నిశ్చయించి రినియె అట్టిమొత్తము కొద్దివగుటచే అఖిలముగ నిధి నేర్పబడుట మానుకొంటివనియె బాధితులకు సర్కారుఫనములోనుండి సాయముకేయ వలెనుగామిత ఉపాధి కంతులవిరాళములపట్ల బాధితులకు సాయముకేయ నిశ్చయించితి వనియె, బైప్రాయిగారు 1000 రు యను, బిప్పరామహాజుగారు 4000 రూపాయ, తాము 800 రూపాయ, బెన్సాన్ మహారాజుగారు 500 రూపాయ విరాళము లొ సరి రినియె, ఇతరులు గూడ విరాళముల నియెదరు ననియె, బాధానివారి యు కాగా మిగిలిన ధనమును రాజామహిషిల్లాలో యం దిట్టి బాధలు కలుగకుండ నిలువధనముగా నేర్పెను నిశ్చయించితి వనియె, బాధితులకు సాయ మొనరించిన ప్లానికోవోర్సుల మొక్కయె, అభికార, అధికారుల కార్యయొక్కయె వ్యక్తి యెంతయె ప్రశంసార్హనియె సర్కారువారు ముందట్టిబాధ లు కలుగకుండు సహాయము వాలోయించుచున్నావనియె ప్రకటించిరి. బెంగాల్లో చనిపోయినవారి సంఖ్య 18 గాన 18 మూత్రమే యని తెలిసెరి. కాబట్టి కేటిదినము ప్రకటించబడిన మరణములసంఖ్య 18 మూత్రమే యగుచున్నది.

వాణిజ్య సమాచారములు

మారకపుబజారున గొప్పప్రమాదము తివ్వలు

ప్రత్తి వ్యాపారముల దివాలాచే మార్కెటు నాల మందముగజున్నను శోయినవారమునకన్న సభివృద్ధికర ముండే తెప్పవచ్చును. అప్పులవారిలో కట్టిన 5 వ జరిరాగాను నాదంబడిక కుచుచ్చుకొనా దాము వ్యూహా తవదాకి. తివ్వ కొనుటపై ప్రయత్నించుచున్నావనియె తెలియచున్నాది. మధురావాదో గొంతుదానుగాను 40 బాకీలునులర్ త్వరలో ధన మిచ్చెదనని కరాలిదారులకు నిర్దితముగ చెప్పియున్నాము. కట్టించుచు మధురావాదో వ్రాడ్ బరీ మహళగార్లు నిర్దియగాను విల్లులందును సీలోను విల్లులందును తనవన్న యాకట్టు అట్టి ని కేసీంభాయి యిబహించుచు వచ్చుగాకి 50 లక్షల సుపా యలకు అమ్మిగట్టు వైములకై ఇండియావ్రిటిక తెనుపుచున్న యది. ఈరెక్కమెత్తెను మిల్లులపర్యమునకు కాన పరధరా వాల్లగారి భాగపుము త్రము మూత్రమే, శోయనాలు యానా యకు 11 నో 18 నో అగ్గా యువనమను.

కరీంబాయి యిబహించుచుగారు మధురావాదో బాకీ నుండి వాటా ఒక్కటికి 1200 సుపాయల ప్రకారము వాటాగ్ని కేల వాటాలు కొనివారు. ఈమె త్రమంతటితో మధురావాదో వారు యిబహించుచున్న తి క్క గ లర ని తెలియచున్నాది. తెంబులు యిండియా మిల్లులందు 780 వాటాయను, స్వీదేవిల్లు 50 వాటాయను కాతా సెన్సు కంపెనీబాకీముట్లకు మధురా వాదో వారుపెప్పుడొట్టు తెలిసినది. బొంబాయివాటాలు బజారు కండు యింతిమందు దెన్నడు జరిగియుండవలె వ్యాపారము. శేపు మధురావాదో గారు ఖసమిమ్మటవన సభకుమచ్చ యని తెత్తు వచ్చినఅప్పువారి లుందరికిని ఖసమిచ్చి తిర్మానిం దెనని మధు రావాదో తెలియకేనివారు ఇంత వ్యాపారము ఒక్కగలం లో జరిగినది. ఇప్పుడు మార్కెటుకందు రానున్న కొప్పయో పద కొలగించబడినది.

ద్వేషరాహిత్యము:

ఉద్యమాధి క్యము

మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రికా విలేఖకుడు నిరాకరణోద్యమ స్వరూపమును కనుగొనుటకు సరమయినను, దాని చిహ్నములను కొన్నింటిని కనిపెట్టి వర్ణించగలిగెను. అమృతసరమునందు డయర్లు ప్రభృతులు ఘోరకృత్యములను జరిపిన పిమ్మట, ప్రజలలో యూరపీయనులపై ద్వేష భావము పెచ్చుపెరిగి యుండునని భావించి, వీరా షట్టణము జేరిరి. కాని విదేశీయులపై ప్రజలలో నెట్టిద్వేషమును వారికి కనుపించలేదు. ప్రభుత్వము వారు తమలోపమును అంగీకరించినపిమ్మట, భారతీయులు వేళాకోళము చేయుదురనియు, అల్లరి కావించురనియు, వీరు తలంచిరి గాని, అందు కక్కడను ఆధారము గనుపించలేదు. ప్రజలను వీరు కొన్ని సంగతుల నడుగగ, మర్యాదగ జవాబిచ్చిరి. జలియన్ వాలాబాగ్ ను వీరికి చూపిన యాతడు గూడ, కడు నిగ్రహముతో మాటాడి రని పత్రికా విలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. మరు దినము రైల్వే స్టేషనుయొద్ద పాశ్చాత్యస్త్రీ యొక్కరు, ప్రజలమధ్య నిలచియున్నను, ఎట్టి తొందర గలుగలేదు. శత్రువులను ద్వేషించి, వారిని హింసించుటకు పాల్పడెడి గుంపుల జూచుట కలవాటు పడిన మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రికా విలేఖకునికి సందర్భము, మిగుల ఆశ్చర్యకరముగనున్నది. జలియన్ వాలాబాగ్ లో స్మారకచిహ్నమును నిర్మించు నపుడు, అది ద్వేషచిహ్నము గాదనియు, నిరపరాధులగు దేశవీరుల సంస్మరణము ఎల్లరను ఘట్ట హృదయాల జేయుననియు, గాంధీ మహాత్ముడు వక్కాణించెను. ఆ సంగతి యథార్థమని, ఈ పత్రికా ప్రతినిధి గనిపెట్టిన విషయముల బట్టి కనుగొనవచ్చును. నేడు మరల అకాలీలు జూపెడి అదృశ్య సహనమునం దీనత్యము వెల్లడి యగుచున్నది. పంజాబు ప్రజల దివరకేమి, ఇప్పుడేమి జూపుచున్న జతేంద్రియత్వము, ఆధునిక ప్రపంచమున నిరుపమానమని ఎంచుట కెంతమాత్రము సందియములేదు. పంజాబునందు జాతిద్వేష మిను మంతయు గనుపింపకుండుటకు కారణమేమని పత్రికా ప్రతినిధి యడుగుచున్నాడు. హైందవ ఉపేక్షా భావమా, వారి సరళస్వభావమా, లేక గాంధీ మహాత్ముని ఉపదేశ కారణమా యని, ఇతడు ప్రశ్నించుచున్నాడు. నిజము చెప్పవలసిన ఈమూడు కారణములు మిళితమైనవని, ఇతని యుద్దేశము.

మొదటికారణము ఇపుడంతగ వర్తింపదు. హైందవులు స్వస్వరూపమును కనుగొనకముందు ఉపేక్షవహించినమాట నిజమే. పరాధీనస్థితియందు చిరకాలముండుటచే, వారు అనేకావమానములను ఓరిమితో భరించి యుండవచ్చును. కాని యీ మారు భారతజాతీయందు అత్యుద్యుతప్రభోధము గలిగెను. జాతికి గలిగిన యవమానములు తొలగ నంతవరకు తామూరకుండజాలమని భారతీయులు వెల్లడిజేసిరి. ఇట్టిసందర్భములలో వారు హింసను మనోవాక్యాయ కర్మలందు జూపకుండుటకు ఉపేక్ష కారణముగాజాలదు. గాంధీ మహాత్ముని

యువదేశములును, భారతీయుల సరళస్వభావమును ఇందుకు ముఖ్యకారణము లనుటకు సందియము లేదు. ఈ రెండు సందర్భములును ఇంగ్లండులో గూడనుండిన బాగుండునని వీరు తలచుచున్నారు. నిరాకరణోద్యమమేమి పనిజేసెనని, యడుగువారు కలరు. దానివలన శాశ్వతప్రయోజనమేమి గలిగెనని ప్రశ్నించువారుండురు. ఇందుకు, మాంఛెస్టరు గార్డియను ప్రతినిధి వర్ణించిన విషయములే ప్రత్యుత్తరమొసగగలవు. ప్రపంచశాంతి గుడురుట కీ తరుణమున, ప్రధానాభ్యంతరమేమి? వెనుటికన్నను ఏర్పాటు లభికముగ నున్నవి. అనేకసంఘము లుద్భవించినవి. కలుసమావేశములు జరుగుచున్నవి. విశేషధనము వ్యయమగుచున్నది. కాని, జాతుల మధ్యబెరిగిన ద్వేషభావ మంతరింపలేదు. హృదయసంయోగము గుడురలేదు. హిందూదేశ విపుడు ప్రపంచమునకు మార్గదర్శకమగుచున్నది. తనను పీడించెడివానిని ద్వేషించుటలేదు. పరులవలన కలిగెడిబాధలన్నియు తానే భరించుచున్నది. గాని, వారిపై ప్రతీకారము జూపుటలేదు. ఇట్టి పరిస్థితులు ఇంగ్లండునందు వ్యాపించుట యవసరమని, పత్రికా ప్రతినిధి భావించుచున్నాడు. హిందూదేశము ధర్మమార్గమున సంచరించుచు అభీష్టసిద్ధిని గాంచుచో, పాశ్చాత్యప్రపంచము ఆమార్గము నవలంబించకమానదు. హిందూదేశ మితరుణమున అలసభావముచేగాని, చలతలవలనగాని, మహాత్ముని యుద్యమమును విడనాడుచో స్వీయక్షేమమునకే గాక, ప్రపంచాభ్యుదయమునకుగూడ భంగము కలిగించినదగును. అట్టి తప్పుదోవ ద్రోక్కకుండ, దేశమును కాపాడవలసిన బాధ్యత నాయకులపై నిలిచియున్నది.

తురమ్మ సమస్యయు పంజాబు సమస్యయు ఖరి మ్మారమగుచున్నవి. స్వరాజ్యసమస్యయు వెన్నెంటనే ఖరిమ్మారము గాక తప్పదు. విజయమానన్న మగుచున్నతరి, ఉద్యమాశయములగూర్చి సందియము గనబడుటగాని, ప్రజలను పెడమార్గమునకు ద్రిష్టటగాని, దేశమవలంబించిన దీక్షకు భగ్నము గలిగించుటగాని, మహాత్ముని కత్యంతద్రోహము గావించినటులగును. తమకును, డి. బి. రాజనారేంద్ర నాథ్ గారికిని జరిగిన సంభాషణను మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రికా ప్రతినిధి ప్రచురించెను. నారేంద్ర నాథ్ గారు పంజాబు శాసనసభ్యుడు, ఉపకార వేతనము పొందెడి ప్రభుత్వోద్యోగి, సివిలు సర్వెయ సభ్యుడు. పెద్దఉద్యోగమును నిర్వహించియుండెను. ఇతను అతివాదక టిలో జేరడు. వీరు సైతము ఏమని కలికిరి? బ్రిటిషుపార్లమెంటు సభపై నను, బ్రిటిషుమంత్రివర్గముపై నను, శ్రీవీ కొన్నియైనను ప్రజలవిశ్వాసము తొలగెనని, వీరు నడివిరి. కారణమేమి? మార్షలు లా దుర్గంతము లన్నిటితో వారు సరిపెట్టుకొనిరిగాని, న్యాయము నలుపలేదు. పంజాబు దుస్థితికి సర్ మై కేలు ఓడ్డయరు గారి బాధ్యత ను నారేంద్ర నాథ్ గారు నిరూపించి, మంత్రియగు లాలా హరికిష్ లాల్ వంటివారికి ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధించిన సంగతిని వారు పేర్కొనిరి. అవమానకరమగు శాసనము విషయమై అసమ్మతి జూపుడని ప్రజలను హెచ్చరించుటయే, హరికిష్ లాల్ గారి తప్పిదము. ఈసంగతుల నింతర్వరలో మరచుట దుర్లభమని వీరు సూచించిరి. నారేంద్రనాథ్ గారు బ్రిటిషు రాజ్యముపై నభిమానముగలవారే. కాని, బ్రిటిషు పరిపాలన మారంభమయినపిమ్మట, దేశములో అంతర్విభేదములు విస్తరించెనని వీరు ఖండితముగ బలుకుచున్నారు. హిందూమహాత్ముడీయ సిక్కు విభాగములేగాక, కృత్రిమవిభాగములు మరికొన్ని పొడసూపెనట. వ్యవసాయదారులకును తదితరు

లకును విభాగము లేర్పడెను. పంజాబు అధికార వర్గమువారు కృషివలులకు జేరినతరగతియనియు, ఇతరతరగతులనియు, విభాగము గావించిరి. అప్పటి నుండియు రెండుతరగతుల వారికిని పోరాటములు బలమయినవి. పంజాబు భూసంపాదన శాసనముందు, ఈ విభేదములు కల్పింపబడినవి. క్రొత్త జాతివిభేద మేర్పడినది.

వీనికి కారకులగు కర్జను, ఓడ్డయరుగార్ల నిజోద్దేశమును గ్రహింపవచ్చునని, వీరు సూచించిరి. పాలకవర్గ మిరీతిన విభేదములను విస్తరింపజేయుచుండ, పంజాబునందు ఒకరిని జూచిన ఇంకొకరికి నెదిపడకబోయెను. పంజాబునందేగాక, హిందూ దేశమందంతటను ఇట్టి భేదభావము చిరకాలము నుండియు వర్ధిల్లెను. ఈ భావమును తొలగించి, సంయోగమును గుడుర్చుటకే, గాంధీమహాత్ముడు పాటుబడుచుండెను. ప్రజలలో నైకమత్యము లేకుండుటయే, స్వరాజ్యసిద్ధికి ముఖ్య ప్రతిబంధకమని మహాత్మునకు దెలియును. ప్రజల నావరించిన సిస్సహాయతయు, పరాధీనభావయు, ఐకమత్యమును చెడగొట్టుటకు తోడ్పడెను. ఇట్టిదుస్థితి నుండ ప్రజలను తిప్పించుటకే మహాత్ముడు అసహాయ యోగమును బోధించెను. దానిఫలితము, పంజాబునందేమి తదితర ప్రదేశములందేమి స్పష్టముగ గనుపించుచున్నది. ప్రాతివిభేదము లంతరించుచున్నవి. భౌతిభావము ప్రబలుచున్నది. జాతీయ భావము అస్పృశ్యములలోను బలముగ నాలుకొనుచున్నది. భారతీయు లీ సమయమున మహాత్ముని యువదేశములను ఆకుంతిత దీక్షతో నిర్వహించుచో, అనతికాలములో మనోరధసిద్ధి బడయగలరనుటకు సందియములేదు. మహాత్ముడు కారాగృహమునందు సైతము నిండు విశ్వాసముతో నున్నట్లులను దెలియుచున్నది. ధర్మబద్ధమగు యుద్యమ మేదియనినను అపజయము గాంచజాలదు. అట్టి గట్టి నమ్మకముతో భారతీయు లీ సమయమున పాటుబడుట, అవసరమగుచున్నది.

స్వరాజ్య విధానములు

బిసెంటు ప్రభృతులకు స్వరాజ్య విధానములపై మక్కువ ఇంకను తొలగలేదు. ప్రస్తుత సంస్కరణ విధానము నిస్సారమని వారికిని దెలిసి వచ్చినది. ఇంతకన్నను అనుకూలమగు స్వరాజ్య విధానము నెలకొనినగాని, దేశమునకు లాభము లేదని వీరును అంగీకరించుచున్నారు. కాని అనలంబింపవలసిన పద్ధతుల విషయమై వీరి నింకను పాత భ్రమలు విడువలేదు. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములకు బూర్వము, కాంగ్రెసుసభ సంస్కరణ విధానము నొక దానిని తయారుజేసెను. అది కాంగ్రెసు విధానమనుచేర వ్యవహరింపబడుచుండెను. ఇంతకు తక్కువ సంస్కరణముల నంగీకరింపమని, కాంగ్రెసు పక్షమువారు శపథము జేసిరి. ఇందుకు సంబంధించిన విజ్ఞాపనముపై అన్ని రాష్ట్రములనుండియు సంతకములు చేయబడెను. ఇవియున్నియు అధికారులకు పంపబడెను. కాంగ్రెసు విధానముగూర్చి అంగ్ల దేశమున కెటుకపరుచుటకును, జాయింటు కమిటీవారి ఎదుట ఇందునుగూర్చి సాక్ష్య మిచ్చుటకును, దేశనాయకులు నెడలిరి. కాని ఫలిత మేమయ్యెను? కాంగ్రెసు విధానము నిరాకరింపబడెను. దేశమునకు బనికిరాని సంస్కరణములు తుద కంటగట్టబడెను. ఈమార్గమింకను, బిసెంటు ప్రభృతుల లింతకన్నను ఎక్కుడు మేలు జేయగలరా? స్క్రీమును తయారుజేయుట కష్టముగాదు. దానిని పార్లమెంటు సభవారంగీకరించు నటుల జేయుట కష్టము. కాంగ్రెసుసభవారు స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయజాలక యూరు

శాసనలేదు. బిసెంటుగారు జనవరినెలలో, శాసన సభ్యులను సక్రమాందోశన సంగీకరించేడి రాజ కీయ సంఘ సభ్యులను సమావేశపరచుట కుద్య మించిరి. ఈ సమావేశమువారు స్వరాజ్యవిధాన ము నొకదానిని తయారుజేసి వోటరుల యంగీ కారముబడసి పార్లమెంటుసభవారికి దానినిబంపుదు రట. తాను నిర్మించిన నియోజకవర్గపు కోర్కెలను ఇంగ్లండు తీరస్కరింపజాలదని బిసెంటుగారు భావించుచున్నారు. ఈ యూహ నాధారము జేసి కొని బిసెంటుగారు నూతన సమావేశమునకై ప్రబల ప్రయత్నముల జేయుచున్నారు. సంస్కరణ శాసనము ప్రకారము ప్రజలలో నత్యల్పసంఖ్యా కులకు మాత్రమే వోటుగలదు. వోటుగలవారిలో నధిక సంఖ్యాకులు ఎన్నికలను బహిష్కరించిన సంగతి తెలిసినవిషయమే. మిగిలిన కొలదిమందిచే నెన్నుకొనబడిన శాసనసభ్యులు ప్రజాభిప్రాయమును తేటపరచజాలరు. ఆ విషయ మటుండ, స్వరాజ్య విధానమును తయారుజేసిన పిమ్మట, ఇంగ్లండు అంగీకరింపనిచో చేయంగినపని ఏమి? ఆసంగతి గూడ నివ్వజే నిర్ణయము గావలయును. లేని యడల, యాచకుల గౌరవ ము స లే యంత రించును. కోరినంత మాత్రమున ఇంగ్లండు అంగీకరింపదని ఇప్పుడే దెలుపవచ్చును. గడువు నాటివరకు సంస్కరణములను కడలింప వీలులేదని జాయింటుకమిటీవారు సూచించియుండిరి. ఆసం గతినే మాంటాగూగారును, వారికి పిమ్మట పీలు ప్రభువుగారును, తెలిపియుండిరి. ఉన్నసంస్కరణ ములుగూడ నూడబెరుకబడునని, లాయడుజార్జిగారు భయపెట్టియుండిరి. ఇట్టిస్థితిలో, బిసెంటుగారును మరి కొందరు పెద్దలును జేరి ఆర్జీని దాఖలుచేసినంత మాత్రమున బ్రిటిషుప్రభుత్వము తననిశ్చయమును మానుకొనునా? వీరినిగాంచి భయపడునా? నియో జక గణము నేర్పరిచిన వెండులకు? సంస్కరణముల క్రింద శాసనసభ్యుల నెన్నికొనుటకు మాత్రమే, అంతియగాని స్వరాజ్య విధాన ముల నిర్మించి వానిని పార్లమెంటుసభవారి ఎదుట బెట్టు నిమిత్త మవి ఏర్పడి యుండలేదు. ఏయే కాలమున ఎట్టిమార్పు గావించవలయునో, ఆవిష యముల నన్నింటిని నిర్ణయించెడి బాధ్యతను, పార్లమెంటుసభవారు తమపైననే బెట్టుకొని యుండిరి. ఆ బాధ్యతను, అడిగినంతమాత్రమున, వారు ఇతరులకు విడచుట దుర్లభము. ఆసంగతి సంస్కరణ శాసనపు పీఠికయందు స్పష్టముగ గను పించును. ఆగస్టు ప్రకటనమునందు గలదు. బాధ్యతగల బ్రిటిషు అధికారులు దానిని మరల మరల వ్యక్తీకరించియుండిరి బిసెంటుగారి యభ్యంత రముల నెటుల దాటదలంచిరో దురూహ్యముగనున్నది. అడిగినమాత్రాన స్వరా జ్యము సిద్ధించునడల, ఇదివరకే లభింపవలసియుం డెను. సంస్కరణముల నుపయోగించి, స్వరా జ్యము బడయదలచినవారే బిసెంటుగారి సమావేశ మునజేరుట కర్హులు. ఇట్టివారి ఎదుటనున్న మార్గ మొక్కటియే. పార్లమెంటుసభ వారెప్పుడేయం తరమును బ్రసాదింతురోయని వేచియుండి, దానిని మహాప్రసాదమని స్వీకరించుటయే మార్గము. అంతియగాని, సంస్కరణశాసనము గీచిన గిరిదాటి వెలుపలకు బోవుటకువీరికధికారములేదు. ఏదియో నొకవిధమున ప్రొద్దుబుచ్చు తలచిన, బిసెంటుగారి ఏర్పాటులు బనికవచ్చును గాని, అంతకన్నను వాని వలన నెక్కుడు ప్రయోజనము గనుపించదు. స్వరాజ్యవిధానమును నిర్మింపవలసిన తరుణమిది గాదు. స్వరాజ్యవిధానమును నిర్మించుటకు, ప్రజలు అందులకధికారమునుముందుగ సంపాదించవలయును

అదియే స్వయంనిర్ణయాధికారము. హిందూదేశ మునకు స్వయంనిర్ణయాధికారము గలదని పార్ల మెంటుసభవారు గుర్తించినపిమ్మట, స్వరాజ్యవిధా నమును తీరికతో తయారుజేయవచ్చును. స్వయం నిర్ణయాధికారమును సంపాదించుటకు, కాంగ్రెసు సభ పూనుకొనియున్నది. ఆ ప్రయత్నము నుండి ప్రజలు తమదృష్టిని మరల్చజనను. బిసెంటుగారు జేసెడి గొప్పపొరబాటుత్వరతో వెల్లడిగాకబోదు.

ప్రతిష్ఠా సిద్ధాంతము

తురుష్కులకు న్యాయముసలిపినచో, బ్రిటిషు ప్రతిష్ఠకు భంగము కలిగెడిదని, బోనార్లాగారి తలంపు. ఫ్రెంచివారును, ఇటలీవారును తమపై న్యాయములను దీసివై చినటుల బ్రిటిషువారుగూడ దీసి వైచుచో, బ్రిటిషువారోడిపోయిరని హిందూ దేశము భావించెడిదనియు, అందువలన అవమా నము కలిగెడిదనియు, బోనార్లాగారు భావించు చున్నారు. ఈ యుద్దేశము తప్పనుటకు సందియము లేదు. ప్రతిష్ఠా సిద్ధాంతమునే నమ్ముకొనెడి ఇం పీరియల్స్టులకు దానిని విడనాడుట కష్టము. యుక్తాయుక్తములతో వారి కంతగ బనిలేదు. బోనార్లాగారికి జవాబుచెప్పుచు ఆగాఖానుగారు తగురీతిని మందలించిరి. బ్రిటిషువారు న్యాయముగ బ్రవర్తించుచో, వారిని అసమర్థులని తలంచుటకు మారుగ, మహమ్మదీయు లధికముగ కీర్తించియుం డెడివారని, ఆగాఖానుగారు స్పష్టపరచిరి. ఫ్రెంచి వారు తురుష్కుసమస్యపట్ల ఉదారముగ ప్రవర్తించి నందులకు, మహమ్మదీయ ప్రపంచమున వారి ప్రతిష్ఠ ఇపుడత్యధిక మయ్యెనని ఆగాఖానుగారి తలంపు అట్టిస్థితిలో బ్రిటిషువారి ప్రతిష్ఠమాత్ర ము హెచ్చెడిదిగాదా? బోనార్లాగారు దూరా లోచన లేకుండ టైముస్పత్రికకు లేఖను వ్రాసిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము జూపిన సొకుచితదృష్టి అంతః కల్లోలములకు కారణమగుచున్నది. జరిగినదేమో జరిగినది. ముదానియా సభలో తురుష్కులకును, మిశ్రమండలికిని ఒడంబడిక గుదిచినది. ఇందలి సర తులను సఫలపరుచుటయందేమి, మున్నూదు జరి గెడి సంధిసమావేశమునకు మహమ్మదీయుల కోర్కెల సిద్దేర్పుటకేమి, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు దృఢప్రయత్నముల సలుపుచో, వెనుకజేసిన తప్పి దములు మాసిపోగలవు. మరల వారిప్రతిష్ఠ కోలు కొనును. భావిపరిణామ మెటులుండునో సూచింప వీలులేకున్నది. లాయడు జార్జిగారి పద్ధతులపై బ్రిటిషు ప్రజలు ఆగ్రహము జూపుచున్నారు. సర్ హామిల్టను గ్రాంటుగారు టైముస్పత్రికకు వ్రాయు చు, ప్రస్తుతాధికారులు బొలగి వారిసాసమును కొత్తవా రాకమించవలయునని కోరిరి. ఈప్రభు త్వపు విదేశపద్ధతి, ఓడిపోయెనని పీరి నిశ్చయాభి ప్రాయము. తేటరుపక్షమువారు వెంటనే ఎన్నికలు జరుగవలెనని కోరుచున్నారు. తమ విమర్శకులకు లాయడు జార్జిగారు 14 తేది శనివారమునాడు ప్రత్యుత్తర మొసగ నిశ్చయించిరి. వారు రాబీ నామా నిచ్చెదరో లేదో, కొత్త ఎన్నికలు త్వర లో జరుగునో లేదో, ఆయుపన్యాసముబట్టి గహింపవచ్చును. ఈలోపల ఆలోచనలు బల ముగ జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుతసంద్విగ్ధత కంతకును ప్రతిష్ఠా సిద్ధాంతాను సరణమే మూలమని ఎంచ వచ్చును.

శాస్త్రీగారి ప్రతిపాదనము

కెనడాలో పర్యటనము సల్పుచున్న పుడు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు పర్యటించుచు, ఇంగ్లండు గాని, అధినివేశరాజ్యములు గాని హిందూదేశ మును బెదిరించుటకు వీలులేదనియు, సామ్రాజ్యము

నందు హిందూదేశముసమాన భాగముగ నుండుట కంగీకరించుచో సామ్రాజ్యభివృద్ధికి భారతీయులు గూడ పాటుబడెదరనియు, లేనిచో, సామ్రా జ్యము వెలువలినుండియే భారతీయులు వారి యుద్ధిని వారు సాధించుకొందురనియు, నుడివెరట. ఈ యుపన్యాసముపై కెనడాపత్రికలలో ప్రతికూల వ్యాఖ్యానము వెలువడెనని తెలియుచున్నది. శాస్త్రి గారు తెలిపిన సంగతికిని, కాంగ్రెసు ప్రమనకును భేద మేమి? పరిస్థితు లనుకూలించుచో సామ్రాజ్యస భరిచాలనమును లేనిచో పూర్ణస్వాతంత్ర్యమును, కాంగ్రెసుసభవా రాదర్యముగ బెట్టుకొనిరి. శ్రీని వాసశాస్త్రిగారు తెలిపినవిషయముగూడ దీనిని బోలీయున్నది. అవసరముగలిగినపుడుగాని, నిజము బయల్పడుదు.

సివిలుఆస్పత్రి నివేదిక

చికిత్సాలయములందు నేకకోగములవారుండిరి. అందు జేరి, రక్తవేములచే చాలమంది బాధ చెంచుచుండిరి. తయారగు లింకకు ముందుకన్న నెక్కుడుగనే యున్నారు. అందువ వారిలో చాల లభికము. శ్రీరంగులు చాలమంది యా కర్మిరముండిరి. వీరినిబట్టి శ్రీలక్ష్మీ శ్రోత చికిత్సాలయ ములు కట్టిన చాలమంది కచ్చుటకు సిద్ధపడియుండెద రనియు వారు నివేదికయందు నమోదచిరి.

వాణిజ్యసంఘముల కాంగ్రెస్

లాహోరు, ఆక్టోబరు 10:—ఆఖిల భారతీయ వాణిజ్య సంఘములవారి కాంగ్రెసు సమావేశము లాహోరులో డిసెం బరు మొదటివారములో జరుగు నని కార్యనిర్వాహకసంఘము వారు నిర్ధరించిరి.

ఆసాము గార్వరుగారు

పి.లాంగు, ఆక్టోబరు 10:— సర్ బాక్ కేరుగారు కేరళీయుడమము గొప్పయదమ నిధిస్థించిరి ఒక యూరేగింపు ముగిసినతరువాత దర్బారు గడిచెందు నెవమ్యుజ్జడిగారైన శిశు శిశువుకు దోరగారియెడట ప్రమాణముల గార్వరుగారు గై కొనిరి కిరింగిగుండ్లు వారిగౌరవార్థము కల్పబడిన. కార్య నిర్వాహకసంఘసభ్యుల మంత్రుల గార్వరుగారు అభివందించిరి.

సంయుక్తరాష్ట్రముల సెటిల్ మెంటు సంఘము

లక్నో, ఆక్టోబరు 10:—ఆంధ్రకారసభ్యులు సంయుక్త రాష్ట్ర సెటిల్ మెంటు సంఘమున నివేదించుచు, పర్మి మెంటు సెటిల్ మెంటునే యుంచలయనని కోరుచు, అటువలన పడ జేరి 30 సంవత్సరములుగాక 50 సంవత్సరము లైనవెనుకనే సెటిల్ మెంటు జరుగవలయు నని తెలిపిరి. స్థానికప్రభుత్వము వారిప్రతిపక్షమున 20 సంవత్సరములనుండి హెచ్చించుట కుదురదని బోమ్బాయి చెప్పగా నలుగురు అధికార సభ్యు లు ఒక్కలిడరలు సమ్మతులనిచ్చి యా తీర్మానము నామో దించునట్లు జేసిరి.

వాయుసంచలనము

లక్నో, ఆక్టోబరు 10:—ఆస్తి సలములందు రాగిపంట లకుచెతిముగ దక్కను, పూర్వకర్మాటకములందు వానలు లే నందున భరిస్థితి చాల భయంకరముగ నున్నయది. సింధుదేశం లందు యంతయు నితర రాజ్యములందు పంటలు తృప్తికరముగనే యున్నయది. సంయుక్తరాష్ట్రములందు చెరుకు బాగుగనే యున్నయది. వరిసాధారణముగా నున్నయది.

జైలునుండి తప్పించుకొనుట

వాడుని నెంటులు జైలునుండి కత్తి ననభద్రించుచు ఉండిన భాగీదాను అనునతడు పుర్నాబాదు నెవమ్యుజ్జడి సుత కము తాను భార్యచేసి జైలునుండి తప్పించుకొని పోయి యుండెనని ఆభియోగము బాండులు మేజిస్ట్రేటుగారు నెవ మ్యుజ్జడు చేసిరి.

చేబరు ఆఫ్ కామర్సు

లక్నో, ఆక్టోబరు 10:—రేపునవత్సరము జవరి ప్రారంభమున ఇండియాసింహాళ సంయుక్త వాణిజ్యసంఘ ములవారి కోర్కెనము కలకత్తాలో జరుగును.

గోనాల్డుపే ప్రభువుగారికి స్మారకచిహ్నము వేర్వర చుటకు రూప 70000 చందా వేయబడినది.

విదేశ వార్తలు

ముదేనియానా

తురుష్కలు మిత్రమండలి బహుబడికను సంతకము చేయుట

పరతుల వివరములు

ముదేనియా, అక్టోబరు 11:—తురుష్కలు మిత్రమండలి బహుబడికను సంతకము చేసికొనిరి.

ముదేనియా, అక్టోబరు 10:—మిత్రమండలి ఇస్మితు పాపాగారికి ముదేనియాదగ్గర అందజేసిన బహుబడికను పాపాగారు సంతకము చేసి రినియు అందలిపరతుల వివరములను అసోసియేషన్ టైమ్స్ ప్రతినిధి ముదేనియానుండి ఇట్లు తెలియజేసెను. ఇదివరలో తంతి మూలకముగ ప్రకటించబడిన పరతులలో కొని బహుబడికలో గ్రీకులు కూర్చు ప్రేమను 15 రోజులలో ఖాళీ చేయవలె నని ఏర్పాటు చేయబడినది. మిత్రమండలి రాయబారులను కాపాడుటకు 'లా' అర్ధము కాపాడుటకు మిత్రమండలి ఏడుపూలములు తూర్పు ప్రేమను అక్రమించుకొనును. 'లా' అర్ధము కాపాడుటకు తగిన ఏర్పాటులు చేయబడినవి తోచినపుడు తురుష్కలర ప్రజలకు ప్రాణ భయము లేకుండ కాపాడు ప్రయత్నములు ప్రయత్నముగ నుచు వారు నని తోచినపుడు గ్రీకులు ఖాళీ చేసిపోయిన వెలలోను అటు గాని అంతముందుగానే గాని మిత్రమండలి పూలములు తూర్పు ప్రేమను ఖాళీ చేసిపోవును. క్రొత్త చనవ్యిస్మితు ప్రజలములకును తిరుప్రజలములని నిర్ణయించిన విస్తీర్ణమును సంయుక్త పంచాయితీవారు నిర్ణయం చేసినది. ఈ పంచాయితీలు మిత్రమండలి సేవలనుండి ఒక్కొక్క ఉద్యోగియు అంగారా ప్రభుత్వమునుండి ఒక ఉద్యోగియు సభ్యులుగ నుండెదరు. తూర్పు ప్రేమలో, సంధిపత్రము సంతకమగువరకు అంగారా ప్రభుత్వమువారు నైస్వయము దిగువతిజేయుట గాని తయారు చేయుట గాని జరుపరాదు.

గ్రీకు ప్రతినిధిని సంతకము చేయుమని ఆజ్ఞాపించుట
ఏథెస్సు, అక్టోబరు 10:—తురుష్కలు బహుబడికను సంతకము చేసిన గ్రీకు ప్రతినిధి మేనరాకస్ తన తన సంతకము చేయవలెనని గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు తంతిమూలకముగ ఉత్తరువు పంపి.

మిత్రమండలి రాయబారుల యేర్పాటులు
ఇస్మితుగారికి రుచింపకంతుట

ముదేనియా, అక్టోబరు 10:—మిత్రమండలి బహుబడిక పరతులను హ్యారింగ్ట్ సేనాని ఇస్మితు పాపాగారికి తెలియజేసెను. ఈ విషయమును అంగారా ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయుట జరగవలసి. కాని అక్టోబరు 10 తేదీ ఉద్యోగినియైన ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకు వార్తలను జేసిరి.

సభ జరుగుటకు పూర్వము హ్యారింగ్ట్ సేనాని మిత్రమండలి బహుబడిక ఇస్మితు పాపాగారి కందజేసినపుడు చాగోయి, మాంతెల్లి సేనానులు తురుష్క సేనానితో మిత్రమండలి పరతులను గూర్చి చర్చించుటకు కలసికొనబోయిరి. గ్రేకులో ప్రభుత్వము రాయబారుల ఉనికి ఏర్పాటులకు ఇష్టపడ నటుల గా నిం చె ను. మిత్రమండలి గ్రీకులు ఖాళీ చేసి తోయిన వెనుకనే తురుష్కలు అక్రమించుకొనుటకు ఇష్టపడుచున్నది. ఒక వెలవరకు చేరియుండగలవని అక్టోబరు 11 రాసనముల ప్రకారము తురుష్కలు అదరింపబడునటులే క్రొత్త పులుగుడ అదరింపబడె దననిది.

ఇస్మితు పాపాగారు మిత్రమండలి బహుబడికను విమర్శించుట

సమాధానభావముతో బహుబడికను ఇస్మితు పాపాగారు చదివి పరిశీలించిరి. అందలి పరతులే అంత్యనియమము లని తెలియజేసినపుడు మొదట నూచింపబడిన పరతులకును వీరికిని వ్యత్యాసముగలదనిరి. తిరుప్రజలమును మినహాయించు విషయములో భేదమున్నదనెను. స్వారిసులో కడపటిసారి మిత్రమండలి సమావేశపు పర్యవసాన మని హ్యారింగ్ట్ సేనాని తెలియజేసెను. బ్రిటిషు నైస్వయముల భయ వెట్టుయ తురుష్క సేనలు ముందుకు బోవుచుండుటచే తాను కాక్స్టాంటినుపోయి పాపాగారిని హ్యారింగ్ట్ గా రినిరి. సకాలములో తురుష్క ప్రభుత్వమువారి ప్రభుత్వాలను అంగారాకును ముదేనియాకు వచ్చి జేరదనని నడిచెను.

సమాప్త ప్రాచ్య సమస్య త్వరలోనే సమంజసముగ చిక్కులులేక పరిష్కార మగునని చర్చిలుగాను దండీ ఎన్నిక వాదలకు తెలియజేసిరి.

ప్రాచీనమిత్రుల యభిప్రాయము
హ్యారిస్ అక్టోబరు 10:—తురుష్కలరలను హ్యారిస్ జేతమున కాంతి భంగముగ అగుననియు ప్రాచీనమిత్రులను అంగ్లో ప్రాచీ మైత్రికిని అపాయము వాటిల్లవచ్చుననియు కొన్ని ప్రాచీనమిత్రులు హెచ్చరించుచున్నది. రషియనుల మిత్రులనుగూర్చి 'లిగాలోయి' పత్రిక భయపడుచున్నది.

తూర్పు ప్రేమ

క్రొత్తపులందరు దేశత్యాగము చేయుట
ఏథెస్సు అక్టోబరు 10:—తప్పక తూర్పు ప్రేమలో నున్న క్రొత్తపులందరూ ఖాళీ చేసెదరు. గ్రేకు ప్రతినిధులు 'క్రొత్తపులందరు ఏర్పాటులను చేయుటకు తమక ఎన్నికదారులను పోయి చూచుచున్నారు. క్రొత్తపులు పడకుటి గ్రేకు నకును గ్రీకులో మరె యితరభాగములకును పోయెదరు.

అసియా మైనరు, స్మిర్నా శరణాగతులను రక్షించుటకు అందరూ సహాయము చేయవలె నని లండన్ మేయరుగారు (పురపాలకాధ్యక్షులు) నభిప్రాయం. కలెమండి యూరపుగుండ ఏర్పాటుకు సహాయకాక పంపబడును. కర్జును ప్రభువుగారు సహాయము జేయవలె నని విజ్ఞప్తిని వ్రాసిరి.

తురుష్క సమస్య

వెట్టిగారి యభిప్రాయము

లాయిడ్ బార్లిగారి ప్రస్తుతవిధానము 1919-21 లో తుర్కీనిగూర్చి చేసినవిధానము చేయుట కనకాశ మిచ్చును. అయ్యది యపాయకరము. లాయిడ్ బార్లిగారి విధానము తుదకింత అకలికగా పరమ అసాధ్యముగ జేయని అనుకోనలెదరు. తురుష్కలు తమలో తాము భిన్నాభిప్రాయాలై యున్నారని పొరబాటుపడుచున్నారు. తక్రావీ ముఘ్దు తెచ్చి వెట్టిగారుచున్నారు.

బాతీయవాదులను తురుష్కలరను మిత్రభేదమును కల్పించుటకు ప్రయత్నించుట అత్యవసరము గాని చేపొందు గాదు. గ్రీకులను ఓడించిన మరుసటిదినమే మూజేడ్ల క్రైము బాతీయవాదుల నాశనమైన వెలిచేయ ఉత్తరువు నుపయోగించుట అలోచించుచుండి. బాతీయవాదీ జేరినవరకు బాతీయవాదులకెంతయే వెలుగుచున్నది. తురుష్కల హక్కులకు భంగ పడుటకు ప్రయత్నించుట అతివాదు లగు బాతీయవాదులను మరింత జరంజుకముగ జేసి వారిచిచ్చివారమును మరింత హెచ్చు చేయుట యగును.

స్మిర్నా ఆక్రమణము ఇటీవలసంకులజే తురుష్కల బాతీయవాదులు విదేశీయులను తురుష్కల బాతీయవాదులు మైత్రి సంపాదించుటగాని బోల్షివికులు తిరుప్రజలముగ నుండుటలు జేయుటగాని ప్రాణకోసపలసినపుడు. సమంజసమగు విధానమును తురుష్కలరపట్టి అవలంబించినగాని మిత్రమండలి ఏకాభిప్రాయమును బాంధవాలరు.

తురుష్క రాజకీయపరిస్థితులను పడకుటి భాగమునకు మార్చిన బోల్షివికులతో తురుష్క బాతీయవాదులు ప్రమేయము కలగజేసికొనకుండ జేయుటకు వీలగును. తక్కిని మనము ఏకాగ్ర జేసి వెలిచేయవలెనని యూరపులో అంక్ జేతబడిన ఇతరజేతములతో స్నేహము జేసికొనెను. సరిహద్దు దేశములలో మైత్రి బ్రిటిషుమిత్రులకు బ్రిటిషు ప్రభావితీతనమును గడపు వారును మాటిమాటికి తురుష్కలు రాక్షసకృత్యములను జేసి రని విషయ ప్రాతలను వ్రాయుటచే ప్రయోజనములేదు. ఏదో ఒక్క తురుష్కలే ప్రాకృత్యములను జేసిననియు మరితర బాతులవాచరము జేయబలు యాజేసిండుట పొడిగాదు.

అట్లు వారు రక్కసు లని వ్రాతలను వ్రాసిరి మేని మరితవాని రెచ్చగొట్టి బ్రిటిషు వారి తో పాటు మదరకుండ జేసినవారగుదుము అని పూర్వము మద్రాస్ మెయిలుప్రతికాధిపతిగన్ను వెట్టిగారు తురుష్కల సమస్యను గూర్చి రిమయభిప్రాయమును తెలియజేసిరి.

కర్జు ప్రభువు రాజీనామా బెదరింపు

లండన్ అక్టోబరు 10:—నిన్నటిదినము సభవారు అవలంబించిన మూడుతీర్మానములను మంత్రిగణము వారలంఘనము యనని కర్జు ప్రభుత్వం కొరతలులున్న అట్లు చేయవచ్చు తన పదవిని చాలించుకొనెననియు కర్జు ప్రభువు అంగ్లోజేతము నంపినటుల పిట్టి డిస్కాస్య వి ప్రతిక తెలుపు పన్నెది.

అమెరికా

ప్రాచీనమిత్రుల యభిప్రాయము

అమెరికా ప్రభుత్వంవారి విదేశపు ఓడలు సారాయి మున్నగు ప్రాచీనమిత్రులను తేలడ దని ఖబరిముగ అమెరికను ప్రభుత్వము వారు తమపు జేయుటచే బ్రిటనుజేతములో అందరూ గడ్డలు జేయుచున్నారు. ఈ ఉత్తరువును ఆజేసిండుటకు కంజెనా రందరును ఉత్తర అట్లాంటిక్ గుర్త జేసెదరు.

ప్రాచీన ప్రభుత్వమువారు గూడ ఈ ఉత్తరువును ఆజేసిండుచున్నారు.

లిగిస్టులలో ఉత్తర అట్లాంటిక్ గూర్తబాసమువారు అమెరికావారి ఉత్తరువు నా జేసిండుటకై పూడిరి. కాని ఎట్టితీర్మానమును జేసికొనలేదు. ఈ వాదములో విమర్శించుచుండి బయలుజేరు ఓడ లన్నియు ప్రాచీనమిత్రులను గొంతొత్తుటకు నిశ్చయింపబడినది.

వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగుల పింఛనులు

లండన్, అక్టోబరు 9:—మార్టిన గారు పనిచాలించుకొనిపోవుటచే మంచి అవకాశము గల్గినందున వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగుల పింఛనులనుగూర్చి వాదోచ్ఛాస్యమునుగట్టచే సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమై ప్రయత్నముతో పని జేసి తోడ్పడవలయునని మార్షింగుపోర్టు ప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

సి. అండ్ బి కంపెనీ లాభములు 696, 680 పానులు నిరటి సంవత్సరము 628581 పానులు లాభము వచ్చెను.

బర్మాండు చెఱసాల

బండిలు తిరుగజా ననర్పుట

లండన్, అక్టోబరు 10:—దక్షిణలో ముఘ్దులతో చెఱసాలయందు ఎటులో తుపాములు బండిలు అందజేయబడెను. బండిలు వీరితో నైవలను చుట్టడించిరి. పారిపోవుటకు ప్రయత్నించిరి. ఒక నైవలకు చనిపోయెను.

5 గురు తురగాత్రులైరి. ఒకడు బండికృతు యును. 5 గురు తురగాత్రులైరి.

ఈ చెఱసాలయందు 600 నైవలు-ఇతరకృతులు బండిలు చేయబడిరి. చెరకొనరు వాడుకనుగూడ ఇంగులో ఉండెను. ఇదివరలో వీరు పారిపోవుటకు ప్రయత్నించుటచే నైవలు అతిశ్రద్ధగ కాపలాగాయుచున్నారు. కాని మందు గుండు సావగ్రీ ఆయుధములు చెఱసాలలోకి బండిల కంజ జేయబడినది. భూరముగ మొదటిర్యముతో బండిలు పోడిరి. కాని ఒక్కొక్క పారిపోవుటకు ఓడపడలేదు. అల్లరి అణచబడినది.

వివిధ పార్లమెంటుసభలో అధ్యక్షుడు 3 గురు కావలి నైవలు 2 బండిలు తురగాత్రులైరియు ముఘ్దు వాదలి నైవలు ఇద్దరు బండిలు ముఘ్దులైరియు తెలియజేసిరి. బండిలున్న కొట్టులో నేలగు బున్ననది. వీరింద నైవలు ఎరగో వీరికి తోడ్పడుచున్నారని తెలియుచున్నది దివసంకు. విచారించి ఇకముందు ఇట్టిని జరుగకుండ ఏర్పాటు జేసెదమనిరి. వివిధ గురుతుకువారు క్రైస్తవులు ప్రభుత్వమువారితో యుద్ధమొట్టి విధ్వంసము జేయుట తక్కిని ఖండించిరి. వీరు నాభ్యసారము నొసర్చినవారుగ ఎంచబడుదురు. వీరికి పుట్టు గతులు జేసెరి.

ఏలము అమృతము

యాదాభి వెంకటసుబ్బయ్యగారి సుబ్బయ్య చెట్టి సారా వెంకటసుమినాయుడి దినాల్లాసంక ర్పములో పెరిషను నెం 82 1921 మద్రాసు అధిషియట్ అసైనిగారి ఉత్తరువు ననుసరించి మెసర్స్ జౌడన్ కంపెనీవారు కడపలోనుండు గృహములు, అంగళ్లు, భూములు వగైరాలు మొత్తము 44 స్థిరాస్తులు పూర్వోక్త కర్ణాటములు ఆయాస్థలములుండే 1922 నెం 50 అక్టోబరు నెం 22 వ తేదీ ఆదివారంనాడు ఉదయము 9 ఘంటలకును, నరుసగా తరువాల దిగము లందును బహిరంగ ఏలమువేసి విక్రయించురు.

మద్రాసు, ముగ్గురూ కర్జు విధిలో 21 వేల బరు కివాలసంఖ్యగల గృహమునందుండు ఏలం దాల్లు, జౌడన్ కంపెనీవారికి వ్రాసిన క్యూటలగా పంపబడును.

పండిత దేవచరణుగారు.

జొరహతు చెఱుసాలలో మృతి నొందుట

రాజకీయ శీరమునకు చరణుగారికి కీర్తి వేసి మొదలుపెట్టినా టు చెఱుసాలలో నుంచిరి. అచట ఆయన ప్రత్యేకముగ బంధుకొ నుట కేర్పాటు చేసి ప్రత్యేకముగ ఆచారపదార్థముల నిచ్చిం దున యిచ్చుదిలేకపోయెను. కిమ్మట చరణుగారినిజేసాడుచే సాలకుమార్చిరి. అచట నిగదుపాయములు చేయింపు మానివేసిరి. ఇందుకలన ఆయన భోజనము మానివేసెను. చివరికినిమ్మటం లు పండ్లుపండ్లు కంకరించిరి. ఇట్లుండ మేనెల 11 వ తేదీన చరణుగారు భగవద్భావనమందుండగా నచటికిజయలు కూర్చుం టు వెళ్లెను. చరణుగారు కూర్చుంటు రాగానే భాగ్యమును మాని సలాము చేయలేదని అతని కాలా అబారు కొట్టిలో నొం టుకొని నుంచిరి. తిండిలేకపోవుటతోడ వీరకాలవాసముగూడ కటన్గించుటచే చరణుగారు ప్రాణములను విడచిరి. చరణుగారి పుడు స్వర్ణమునం దున్నారు. ఆతనినిద్వందించినవారికి పుర్ణము లభించునా అని సత్యంబువత్రిక వ్రాసెను.

మ గ ని జం పి న మ గు వ

అందులకు

300 మంది ఆమెను మెచ్చుకొని వరింకగోడుట

కాన్యాను నగరమున మేరీ కేగీ నీలు అను పొదర్వ కలిసుగు కన్య (ఫ్రాంకువారిను అందర్నను అనునతిని సత్పత్తిక ముగ ప్రేమించెను. ఆత దామెను ప్రేమించినట్లు చటించెను. అదివర కాదుదాని మొగ మెన్నడును చూచి ఎరుగననెను. కాని ఆత ద దివరకు 50 మంది స్త్రీ లనిట్లు మొ స పుచ్చినట్లు మె కు తెలసికొండునెలల క్రిత మామె ఆమెనుగని నొక హోటెలులో బహిరింగముగ సిప్రాలో కాల్చి చంపెను. ఆమెచేసిన సాహసముకు మెచ్చు కొని నాంతకియగు ఆమెను వెండ్లియాడ గోరెదమని 300 మంది ఆమెకు లేఖలను వ్రాసిరి. ఇట్టిపాకాకర్మ నాగరికతకు మెచ్చు కొని యిట్టి స్వయంవరావకాశము హిందూమతమున లేనందుల కందఱో స్వయంవరావకాశము గావించుచుందురని కలకత్తా నగ్రం టు వత్రిక వ్రాసెను.

ప్రభుత్వమువారి యాదాయము

ప్రభుత్వమువారి ప్రతిటన ప్రకారము భారత భూ సము ద్రాదాయము ఉప్పమిద పన్నుగాక సెప్టెంబరు మాసము 338 లక్షల రూపాయలు కనూలైనది. పోయినవత్సరము యాయాస మున 280 లక్షలు కనూలైయుండెను. 1922 సం॥ ఏప్రిలునుం డి సెప్టెంబరు దాక 1947 లక్షల రూపాయలు కనూలైనది. పోయినవత్సర మాకాలమున 1571 లక్షలు మాత్రమే కనూలై యుండెను. దిగుమతులకలన 1565 లక్షలును ఎగుమతులకలన 225 లక్షలును కన్నువచ్చెను. విల్లులమీద పన్ను వేయగా 89 లక్షలు మాత్రమే కనూలైనయది. కెస్టినూనెమీద 48 లక్షలు ను, మోటారుస్పీర్లు మీద 89 లక్షలును, భూమినిమ్మమీద నింకను నికరపన్నులును కలసి 16 లక్షలును ఆదాయము కచ్చినది.

టాకూరు స్త్రీ శిశుహత్య

అలవాద్, అక్టోబరు 10:— వాల్సును మూర్ఖువాస్త్ర యయూర్లు యాదినము టాకూరు స్త్రీమీద లేబడిన యొకకళు హత్య నేరమునై అప్పిలుముగించిరి. ఉరికత్తును తొలగించి ద్వీ పాంతరవాసశిక్ష న్యాయమూర్తులు ముద్దాయి కొనంగిరి.

నేటివిన ముదయము గా. కొల్లెంగోడు రాజా సి. వి. యి. గారు బొంబాయి నుండి యేకెంచిరి. ప్లేటుకాన్సిలు సభ్యు లుగ వారు కొంతకాలముక్రిందట నెన్నుకొన డినందులకై, ఆ తని గొంవార్లము ఒక్క యభినందనవత్రిక సౌందర్యరచనలు నగటు కేపు సాజుంత్రిము 5 ఘంటలకు సవర్ణించబడును.

చిత్తూరుచండల సంఘము:— ఈనెల 18 వ తేది తిరు పతి గాంధీ విద్యాలయములో సాయంకాలము 5 ఘంటలకు, వైసంఘకభ జరుగును. సభ్యులు హాజరయవలయు నని ప్రార్థిం చు చున్నాను.

కాన్యానిర్యాహక సంఘసభిగూడ అదినమే, ఆదిరుపతిలో జరుగును. అని క. రాజగోపాలా చారి గారు (కార్యదర్శి) వ్రాయుచున్నాడు.

నా తా వ రణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం అక్టోబరునెల 12-వ గురువారము

కల్ప ముఖ్య కారములు	నవంబరు 22 వ తేదీనాటికి	అక్టోబరు 22 వ తేదీనాటికి	అక్టోబరు 24 వ తేదీనాటికి	అక్టోబరు 1-వ తేదీనాటికి	అక్టోబరు 1-వ తేదీనాటికి
బోరియా పొత్త	...	...	...	...	...
బోర్ల తేరు	...	...	...	...	...
బోర్ల ద్వీకము	...	...	...	...	...
బోర్ల పురం	914	754	...	2.08	1.00
బోర్ల పుట్	82.7	62.8	...	0	1.71
బోర్ల పుట్టు	88.8	71.4	...	0.88	1.15
బోర్ల పుట్	86.6	77.2	...	1.01	1.02
బోర్ల పుట్టు	91.0	76.8	...	0.75	1.16
బోర్ల పుట్	94.6	74.5	...	0.70	2.08
బోర్ల పుట్	94.8	78.5	...	1.79	0.27
బోర్ల పుట్	91.8	71.5	...	3.62	1.69
బోర్ల పుట్	92.8	72.6	...	3.72	2.12
బోర్ల పుట్	94.9	75.2	...	1.41	0.52
బోర్ల పుట్	98.6	77.2	0.04	0.76	0.70
బోర్ల పుట్	91.9	74.2	1.14	1.88	1.68
బోర్ల పుట్	86.8	74.2	0.77	2.61	0.42
బోర్ల పుట్	91.0	78.0	0.10	0.80	1.82
బోర్ల పుట్	88.5	71.0	0.81	6.16	8.20
బోర్ల పుట్	88.9	71.8	...	1.17	0.99
బోర్ల పుట్	94.9	71.7	2.28	3.47	0.87
బోర్ల పుట్	84.9	75.9	0.15	0.45	1.87
బోర్ల పుట్	86.2	78.8	10.8	2.10	1.45
బోర్ల పుట్	89.8	74.8	...	2.41	0.57
బోర్ల పుట్	88.4	76.9	0.58	0.85	0.92
బోర్ల పుట్	...	...	0.77	3.56	1.87
బోర్ల పుట్	88.7	76.6	0.01	1.98	1.08
బోర్ల పుట్	86.8	75.2	1.02	4.56	0.46
బోర్ల పుట్	87.6	76.7	0.41	26.5	1.20
బోర్ల పుట్	88.5	77.1	0.08	1.88	1.48
బోర్ల పుట్	85.6	64.8	3.07	6.42	2.92
బోర్ల పుట్	88.6	66.1	0.41	5.85	1.96
బోర్ల పుట్	78.6	64.0	...	1.59	2.25
బోర్ల పుట్	89.8	75.1	...	4.46	3.64
బోర్ల పుట్	87.8	66.6	...	0.04	1.10
బోర్ల పుట్	88.5	74.0	...	0.98	1.51
బోర్ల పుట్	89.7	76.2	0.27	0.84	...
బోర్ల పుట్	87.8	76.4	...	0.61	0.80
బోర్ల పుట్	92.9	69.7	0.01	0.51	...
బోర్ల పుట్	66.8	51.2	0.07	7.47	3.08
బోర్ల పుట్	68.8	52.2	...	3.11	0.46
బోర్ల పుట్	...	...	...	...	...
బోర్ల పుట్	...	...	...	...	...
బోర్ల పుట్	...	...	...	...	...

ఆకాశమున మబ్బులు అచటచట వ్యాపించినవి. ఆర్ధ్రత ఎక్కువగానే యున్నది. పగటివేడిమి కొంచెము ఎక్కువక నున్నది. రాత్రివేడిమి అంతయెక్కువక లేదు. అంతటను వర్షము కొంచెము కురియుచున్నది. రాజధాని దక్షిణ ఆర్ధభాగమునందు వర్షము కురియు చునే యుండవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు.

నాతావరణ కాత్తజ్ఞుడు.

లక్ష్మీ సృనింహాత్మకములు:—గుంటూరు రామచంద్ర పురం అగ్రహారమునందు వేంచేసియుండు శ్రీలక్ష్మీ సృనింహ స్వామి వారికి 11-10-1922 తేది మొదట (అక్టోబరు 11) బుధవారం రోజునుండి ద్వంద్వం 18-10-1922 తేదివరకు సమాత్ర కలకస్తాపన మహోత్సవము జరుగును అని ఒకరు వ్రాయు చున్నాడు.

కల్పనకాసనాగ్ర భాసామందిరము-వరంగల్:— శ్రీ కల్పనకాసనాగ్ర భాసామందిరముయొక్క చతుర వార్షికోత్సవము అరీ జనాబు మార్క్సి మహమ్మదు అబుల్ అజీజ్ ఖాన్ సా॥ బి. ఎ. సదరుమొహమెద్దాగారి అగ్రాసనాగ్రహారమున దుందుభి సం॥ అక్టోబరు 2 కుక్రవారమునాడ *సా॥ X రోజు మట్టెవాడ మిడిల్ స్కూల్లో భోజనం జరుగును. అని కార్య దర్శులు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరాయ కృత

గ్రంథ రాజములు

(290)

తయారైనది!

త్వరపడుడు!

మొదటి భాగము

రెండవ భాగము

వెలరు. 2-0-0

వెలరు. 2-0-0

మూడవ భాగము తయారగుచున్నది.

నాటకములు!

నవీనములు!!

నవరస భరితములు!!!

రామాయణ నాటకములు

1. కళ్యాణరాఘవము 0-8-0
2. పాదుకాపట్టాభిషేకం 1-4-0
3. వనవాసరాఘవం 0-12-0
4. విజయరాఘవం 1-0-0
5. భక్తిరస పూరితములు 0-3-0
6. రాధాకృష్ణ 0-12-0
7. శృంగార రసభూయిష్టములు 0-12-0

8. కోకిల 0-12-0
9. సరస్వతి 1-0-0
10. కంఠాభరణము 0-12-0
11. వృద్ధవివాహము 0-8-0
12. హాస్యవల్లరి (సంభాషణములు) 0-12-0
13. సారంగధర 0-8-0
14. ప్రచండచాణక్యము 1-0-0
15. బుద్ధబోధసుధ 1-0-0
16. ప్రకీర్ణోపన్యాసములు 1-4-0
17. పూర్ణిమ (కష్టాంతము) 1-0-0

కాటలూగు కోరువారికి పంపబడును.

వలయువారు:—

పానుగంటి రాజారావు, విరాపురం

(గోదావరిజిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

వృత్తాంతలేఖలు

గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు

తీర్మానములు.

(స్వకీయ విశేషం)

ఈ వెల 5 వ తేదీ ప్రధానమైనది. ఈ గంటలకు గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సభలు సమావేశమై 5 గంటల వరకు కార్యక్రమము సాగించెను. పిమ్మట మండల కార్యనిర్వాహక కమిటీ సమావేశమై సామాన్యపు కార్యమును నిర్వహించిరి. అవలాభకము తాలూకా కాంగ్రెసు సభలు మధ్యాహ్నము ఒక గంటపేరకు రాత్రి 10 గంటలవరకు 12 గంటల వరకు సమావేశమై జమాఖర్చులను చూచుకొని కాంగ్రెసు ప్రచారము యిత్యాదివిషయముల బట్టించుకొనెను. మండల కాంగ్రెసు తీర్మానములు యిట్లొక ప్రాయశః.

1. ఈ కార్యక్రమ తీర్మానములను సాంబశిరావుగారిని అగ్రాధికారిగా నిర్ణయించుకొనెను.
2. శ్రీ గజేంద్ర రామచంద్రారావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. రాజీనామా ఉత్తరము చదువబడినది. వారి రాజీనామా అంగీకరించుటకు నిశ్చయించుటకు అయిన అధ్యక్షులుగా నున్న కామలా విశేష శ్రద్ధావంతి జిల్లా సంఘము సదిక్షణమున వారిని యాజమాని అధికరించుచు, వారి రాజీనామాను అంగీకరించడమైంది.
3. శ్రీ మైలవరపు సాంబశిరావుగారిని యీ సంఘమునకు అధ్యక్షులుగా నిర్ణయించుకొనెను.
4. శ్రీ మామిడి దేవేంద్రుడుగారిని శ్రీ రామచంద్రారావుగారి సహాయమున యీ సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహక కమిటీనిగా నిర్ణయించుకొనెను.
5. శ్రీ గ. రామచంద్రారావుగారి స్థానమున శ్రీ బ్రహ్మజోస్యుల సీతారావయ్యగారిని, శ్రీ గుమ్మడిదల వెంకట గుప్పారావుగారి స్థానమున శ్రీ గూడేటి వెంకటచలము గారిని అంధ్రరాష్ట్ర బాటియోప సంఘమునకు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

6. అభిలభిత కాంగ్రెసు సంఘము వారిచే యేర్పాటు కాబడిన కాన్వెన్షన్లను విచారణోపసంఘము వారు యంత వరకు వారి నివేదిక ప్రచురించనంతవరకు, ఆ నివేదిక ప్రచురణ అయిన తరువాత మండల కమిటీ చేయవలసిన అవసరమును నిర్ణయించుచు, రామచంద్రారావుగారు జరుగవలసిన యీ మండల సమావేశ సభ తిరిగి యీ సంఘము యొక్క కార్యనిర్వాహక కమిటీవారు నిర్ణయించువరకు ప్రస్తుతము నిలుపుబేయుమని మండల సభా సభ్యుల సంఘము వారిని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

7. అంధ్రరాష్ట్ర శ్రీ దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారును, గంటలగూడెం తుమారరాజు శ్రీ కొటగిరి వెంకటకృష్ణారావు బహద్దరు గారును దేశమువారకు ఆమె త్యాగముచేసి శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానములో నొక సంవత్సరము విశేష శ్రద్ధావంతి విడుదల కాబడినందున వారిని ఉచితముగా గౌరవించుటకు మన జిల్లా లోని తాలూకా కలెక్టరు అధ్యక్షుల సహాయమున నున్నందున యీ జిల్లా సంఘము తరపున ఆదేశకర్తలకు యీ జిల్లాకు అహ్వానించి స్వాగతమునిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

8. 2-1-1922 నుండి 1-10-1922 వరకు తేదీలగాయతు 2-10-1922 నుండి అభ్యుదయ గో. జి. కాం. సంఘముయొక్క లేఖలు తనిఖీ చేయుటకు శ్రీ గోపాటి వెంకటచలముగారిని కోరుచు 21-10-1922 నుండి తేదీలగా ఆయన నివేదిక పంపిణీనియే సదరు నివేదిక కార్యనిర్వాహక కమిటీవారు చూచించి సదరు లేఖలు ప్రచురించుటకు కార్యనిర్వాహక కమిటీవారికి అధికార మియ్యడమైనది.

9. గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క బిల్డింగు పనిమాట్లాడే కార్యక్రమము గోదావరి జిల్లాలో జరిగిన సంఘ కథలకు మావైపున అయినట్లే చిత్త కాంగ్రెసు సామ్యు లానుండి ప్రయత్నించవచ్చును.

10. ఈ జిల్లాలో యింతకు కొన్ని గ్రామములలో కాంగ్రెసు సంఘములు నిర్మించబడవలసినవి కొందఱు ఫిర్యా సంఘసభ్యులు ఎన్నుకొనవలసినవని, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు ఆవిధమున వెంటనే ప్రారంభించవలసినవి యీ సంఘ వారు హెచ్చరించుచున్నారు.

గోపాలపురం

(స్వకీయ విశేషం)

శ్రీ రాజా ఉప్పాపాటి వెంకటవిజయ గోపాలరాజు బహద్దర్ బాపియర్ బాపయ్యగారి మూర్తి గామమును గోపాల పురములో వెల్లూరుజిల్లా కారుమంచివాస్తవ్యులు, శ్రీయంత గోరకజుల వెంకట కృష్ణయ్యగారు కలెక్షన్లునుండి శ్రీరామచంద్రముగా వినిపించుచున్న సంపూర్ణ రామాయణము కేటితో సభ్యుల సహాయమున పూర్తిగాయించెను. ప్రతినిమన వెలకొలిపి శ్రీరామ గూడునుండి వారు, 6 వ తేదీ కృక వా రమువారు రాత్రి 12 గంటల వరకు కలెక్షన్లునుండి 5 గంటలవరకు రామచంద్రానందమున కన్నులపండువుగా నుండెడి యంత్యము జరిగినది. 4 తేల ప్రజలు పాదచారులై వెనువెంట నచ్చిరి. 4 రామభజన సభలు రాజభజనలొక్కట, పంప ములు గూడ భజనలొక్కట ప్రకటనా పాఠముగా నున్నది. బ్రాహ్మణులు స్వస్తి పఠించిరి. యంత్యము బాత్రిశగిరిములబాటి. శనివారము 6 గంటలకు యాచనగూడెం గోదావరితీరమున కరిగి మంగళస్థానములాడెంచి 2 గంటలకు మందిరమునకు చేరిరి. సర నిహంగారు వరమును గూర్చి గజేంద్రరామయ్యగారు నిచ్చిరి. 500 లు రాకము కానుక కిందనిచ్చిరి వాటిరాత్రి సీతా కళ్యాణము కట్టాల్సివేయు మూలకథారూపముగా వినిపించెను. ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము, దివహి అన్నపూర్ణయ్య గారు బ్రాహ్మణసంతకము గావించిరి. 2 తేల ప్రజలు సూర్యు ర్తిగా భజనములిరి. 2 తేల పంచములకు కూడలు ప్రత్యేక సంతకము చేసిరి. ఈ సందర్భమున శ్రీరాజావారు 150 లు సహారాధనానిచ్చిరి. 4 శ్రీవేంకటయ్యగారు నిచ్చిరి. అశ్వశక్తి మునకు ప్రత్యేకములు గావించబడినవి. శ్రీరామగారిని అన్న పూర్ణయ్యగారు కృష్ణమూర్తిగారును సుందరంగానూ పదాల వెంకటయ్యగారును సుందరముల నిచ్చిరి. పోతాప్రగడ కృష్ణ మూర్తి సాంబశిరావు సుందరంగానూ, పదాల వెంకటయ్యగారు ఓదూరకొండయ్యగారు విశ్వప్రయత్నముల ఫలితములే, దిగ్వి జయముగా బలిపించినది.

పాముకాటుకు శుభచికిత్స

అరటిదవ్వరసము

నేను కోర్టులో నుండగా, మాయింట్ నొక కిల్లవానికి పాము కరచినది కబురుచిచ్చింది. నేను వెంటనే యింటికి పోవునది కొక వైద్యుడు గామమునకు వెళ్ళగమన కట్టుకట్టి గామమునకు పోయి. కాని పిల్లవాడు చాల అత్యధిక అలసి యుండెను. నేను వెంటనే వెరటిలోని శ్రీ ఒక పెద్ద అరటిచెట్టునకు సరికి మధ్యనకు దవ్వ లేక మాటుముక్కను తీసి దానిని విడిచి ఒక గజములో గజమునకు అరసము పోసి వానిచే త్రాగించిరి. ప్రభుత్వమునకు తుర్రవానికి మరుగుతనము గలిగి విషపాద పూర్తిగా నివారణ మైనది. ఆపాము నచటి నారు చదిరి. అది చాల క్రూరుడుని విషసర్పముని డాక్టరు మున్నగు వారందరూ చెప్పిరి. ఇదివరకు అసిస్టెంట్ గవర్నరు దివ్యుల సభలు అంటిమూట రకము వెళ్ళిరిని. ఇచ్చియుండ లేదు. నేను వాటితో గూడ చెప్పితిని. గ్రామములలో నుండు వారికి అరటిచెట్టు మూలముగా దొంతును గాన నివేదించుమున బాగుగా ప్రకటించి గోరెదనని పి. శ్రీనివాసాచారి (స్థితు) గారు వెల్లూరునుండి వ్రాసిరి.

అంధ్రరాష్ట్ర బాటియోప సంఘము, గుంటూరు:—తేదీయ మనసభా ప్రాతినిధ్యమునకు అభ్యర్థి నిలువదలచిన ప్రతి సభ్యుడును తన అభ్యర్థిత్వమును ప్రతిసంవత్సరము అక్టోబరు 10 వ తేదీ లోపల ఆయా జిల్లా సంఘ కార్యదర్శులకు తెలియజేయ వలెను. ప్రతి అభ్యర్థియును ఈ కింది నమోనామ పూర్తిచేసి 8 లు రుసుముతో సదరు తేదీనాటికి కార్యదర్శికి బంపవలెను. నమోనా:—1 పేరు, చిరునామా, 2 తండ్రితేక భర్త 3 ఏసంఘములో సభ్యుడు, 4 తాలూకా, జిల్లా, 5 వయస్సు, 6 తేలము, మతము, 7 వృత్తి, 8 శ్రీయోగ్యత, 9 తాను కోరు నిమోనా ప్రకటన, 10 తానే సంఘములో సభ్యుడో అసభ్యుడో మరియు సభ్యుల సంతకములు, 11 తన సంవత్సరము. నమోనా ఫోనులు వెల్లూరు జిల్లా కార్యదర్శికి వ్రాసి తెప్పించు కొనవలెను. అది గుంటూరునుండి కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

వ్యవసాయశాఖ

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

[వ్యవసాయశాఖయందు నూతన పద్ధతులను అమలు నం దుంచుచున్న ప్రభుత్వమువారు అవలంబింప వలసిన విధానమును వివరించుచు యీ క్రింది ప్రకటనము గావించు చున్నారు.]

నూతన వ్యవసాయ పద్ధతుల కంటే రైతులకు అభిరుచి కలుగ గలదులకై ప్రభుత్వమువారు మంచి ఏర్పాటులు చేయు ట అవసరమని కాననకభ్యులు వాస్తవ్యులు సలహాలు ఇచ్చు చుండెను. ఈ విషయమై అధికముగ ప్రచారము గలపవలయున నిన మందుగ పరిశోధన ప్రయత్నములు మూడే చక్కగ జరుగు చుండవలెను. కొయ్యబుత్తూరుకును, రిసర్చి స్టాట అవసర మని కొందరు వాదించుట పొరపాటు. పరిశోధనము చేయునా రు నూతన పద్ధతులకు కనిపెట్టుచుండవలెను. వీటివిషయమై మరొకందరు ఉద్యోగులు తక్షణముగా నూతన పద్ధతులను రైతులకు గలగలలాభమును దృష్టాంత పూర్వముగా తెలియప రచు చుండవలెను.

నూతన పద్ధతులుగాని, నూతన ఎరువులుగాని నూతన పద్ధతులుగాని కనిపెట్టుచుండినపుడు వీటికి ప్రభుత్వమువారి అగ్రీకల్పరలు ఫాములయందు మొదట ఉప యోగించెదరు. ఈ నూతన పద్ధతి లాభకరముగ నుండునని వ్యవసాయ శాఖవారు అనుభవపూర్వముగ గ్రహించిపిమ్మట అగ్రీకల్పరలు డిమాన్డ్ చేయవలెను. ఇతరు రైతులకు అన్ని విషయములు తెలియజెప్పి రైతుల భూమియందు ఈ శ్రాత్త పద్ధతి అనుసరించి వ్యవసాయము సలుపుటకు యేర్పాటులు చేయును. నూతన పద్ధతికి అవసరమగు సామగ్రిలను ప్రభుత్వమువారు ఉచితముగ నిచ్చెదరు. డిమాన్డ్ చేయవలసిన రిసర్చి చేయుచుండున ఈ నూతన పద్ధతి కరిగిన సభ్యులకు లాభమును తెలియ జేయు లేక్క మూడ తయారు చేయబడును. ఇందువల్ల నూతన పద్ధతుల వెల్లు ఉపయోగించ వలసినది అందువల్ల కలుగలాభము స్పష్టముగ రైతులకు తెలియును. నూతన పద్ధతుల కలక కలుగులా భములను స్వయముగా తెలిసికొనుటచే అపద్ధతుల నుపయోగించ వలయునను ఉత్సాహము రైతులకుం దయించును. రైతుల స్వంత గ్రామములందు ఇట్లు చేయుటచే ఎట్టిసంభేదములకును అవకాశ ముండదు. ప్రభుత్వము పొందిన డిమాన్డ్ చేయుట అందిన నూతన పద్ధతులను వ్యాపింపజేయుటకు సులభమగును. ఇది కాక వ్యవసాయ శాఖవారు ఇంకను అధికముగ ప్రచారము గలపుట అవసరము. ప్రస్తుతము వీరు ప్రతిమానము తాము చేయుచున్న పనులను వివరించుచు ప్రకటనములను ప్రచురించుచున్నారు. ఈ పద్ధతి ఇట్లే జరుగుచుండుట యుచితము. ఈ శాఖ వారు ప్ర కటించు కరపత్రములు ప్రకటనములు వాస్తవ్యులకు పంపవలె ను. వివిధ పంచిపెట్టుచుండవలెను. ఉత్సాహమును అప్పుడప్పుడు రైతులసభలకు శాఖాధికారులు సమావేశపరచుచుండవలెను. రైతుల ఉపయోగార్థమై పరమతి సంఘముల కంభ్యుకు అధికము చేయవలెను. వ్యవసాయము, సహకారము, పరిశ్రమ లు, విద్య, ప్రజాశోగ్యము, మున్నగు విషయములగురించి రిపో చించుటకు రైతులసభలను అధికారుల పప్పుడప్పుడు సమావేశపర చుచుండుట లాభకరము.

ఈ ఏర్పాటులను నూతన వ్యవసాయ పద్ధతుల రైతులకు అభి రుచిగలుగునని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు. అధిక సౌకర్య ములేర్పడిన ఉద్యోగుల సంఖ్యను హెచ్చించి ఇంకను అధికముగ పరిశోధనాగిండుటకు ప్రియమను. ఈ రాష్ట్ర ప్రభావము కలుగు వ్యవసాయాభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న ప్రయత్నములపట్ల ప్రజావాసులు వాస్తవ్యులు సామగ్రిగా ప్రకటించుచు తగువిధమున తోడ్పడవలయునని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

కూర్మ కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము:—ఈ సంవత్సర ముండి వెంటనే వెల్లూరు జిల్లాలో జరుగవచ్చు అభిలభిత కాంగ్రెసుకు ఈ జిల్లానుండి ప్రతినిధులను పంపవలసియైనది కాన సదరు కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధిగా వెళ్ళగోరువారు ఈ శాఖ 20 వ తేదీలలోపు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యస్థానము బాద రుకు మాట్లాడేందువారికి 250 ప్రత్యేక రూపాయల పంపగోరె దును. దరఖాస్తుతో 2-0-0 రుసుముకూడ పంపవలెను. ప్రత్యే కముగా గ్రామసంఘములకు నోటిసులు పంపవలెను. దరఖాస్తు ఫాములు నిండవలె అగ్రహార ప్రాంతి తెప్పించుకొనవలెను. అది మార్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికి బంపవలెను. దరఖాస్తు చేయుచున్నారు.

జూ బు లు

ఒక క్రాంతి లుప్తేయము

మదరాసు లింగు సదరనుమరాటా రైలు వాస్తవ్యాలు
 లైనులో నూలూరుపేటకు తడవును మధ్యలో కారెపాటు
 అనుపేటలో నూతనముగా ఒక్కజేతును అందించవలయు నని
 అలోచనలో నుండుటకల్ల, ఈ విషయములో రైలువే ఆధి
 కార్యము మిక్కిలి దయా లిగి యీ జేతును త్వరలో అరం
 భించుదునని ప్రార్థించెదము. మరియు నీ ప్రకారము జేయట
 కల్ల రైలువే ఆధికారమును సమర్థులందును ప్రయాణికుల
 యందును మిగుల లాభించుముగా నుండును గనుక చాలలు
 ఈ విషయముతో గొప్పయోచన చేయవలసి ప్రార్థించు
 చున్నాము. అని గ్రామస్థులు రైలువే కంపెనీవారిని కోరు
 చున్నారు.

కమ్యూనికేషన్ బహిరంగసభ - పాటుపుగల్లు.

కృష్ణాక్షర

కమ్యూనికేషన్ సభ 28.10.1922 తేది సాయంత్రం
 3 గంటలకు గుడివాడ తాలూకా నూల్ల వాస్తవ్యులను
 భూస్వాములను సామాజికులను రాజకీయములు నైస
 మరాజు శ్రీ పద్మతేజవి మల్లికార్జునులు చాదరి గారి యాధి
 పత్యముక్రింద సమావేశ మయ్యెను. తత్సమావేశమునకు
 మ-రా-రా-శ్రీ, రాయబహద్రుల కోపయూడి గోపాలకృష్ణయ్య
 చాదరి, కొమ్మరైట్ల పట్టాభిరామ చాదరి, మున్నగు మహా
 నీయులు సుమారు 100 మంది హాజరు. వలగ్రామముల
 నుండి దయచేసిరి. ప్రధమమున దైవప్రార్థన పర్యవేది చిన
 కామయ్య చాదరిగారి నొప్పిరి. తిక్కాకట్ల గ్రామపాఠశాలిగారిని
 పుష్పమాలాలక్ష్మణులం జేసి ప్రార్థన తాళివాణుని చిన
 వీరభద్రయ్యగారిజే ప్రాయశ్చిత్త స్వాగత పంచరత్న పద్యము
 లను శ్రీయంత చలకాని చినవీరయ్య చాదరిగారు చదివి యాద్య
 త్సం కల్పించిరి. అంత గ్రామపాఠశాలిగారు తమ మృదుమధుర
 గంభీరభాషణములతో సుగ్రహాత్మక సంస్థానాధికము
 సంఘ పురోధిత్వ విషయమును గురించి విపులముగ సభ్యు
 నించి తమ సహజోదారహృదయమున జెల్లించుచు సభ్యు
 లానందచార్మి నోలకాడుకట్ల; ఈసంఘ మూలధమునకై
 అయిదుపేల రూప్యములను విరాళ మొసంగిరి. సాంఘికమహా
 శయులు ఆ సేవ లుపహరించిరి. రాత్రి 10 గంటలకు సభ
 ప్రధముగాముగి నెను. అని కమ్యూనికేషన్ సంఘ కార్యదర్శి
 ఈడుపుగల్లునుండి తెలుపుచున్నారు.

శ్రీ జాతీయవిద్యాలయము. తణుకు

దిపావళి భిక్ష

అయ్యలారా! ఈవిద్యాలయము శ్రీ దేశభక్త కొండావెం
 కటప్పయ్యసంతులుగారిజే 19.9.1921 తేదీన తెనాలికి యిప్పు
 టివరకు తాలూకావాస్తవ్యుల సహాయముతో జయప్రథము
 గా నడుపుచున్నది. రహస్యి రెండువందల పాటరు పాలి
 కలు పదితరగతులవరకు విద్యార్థునించుచున్నారు. పిల్లలందర
 కును ఉచితముగా భోజన చేర్చుచున్నాడు. ఇక్కడ వనదేశ
 మయొక్క సాంప్రదాయములకు అనుగుణముగానుండి జాతీయ
 తాభివృద్ధియగు పద్ధతులమీద విద్యగలపబడుచున్నది. తెనుగు,
 హిందీ సంస్కృతము, ఇంగ్లీషు, మొదలగు భాషలు, దేశ
 చరిత్ర గణితము, భౌగోళికము, ప్రకృతిశాస్త్రము మొదలగు
 శాస్త్రములును, చిన్న చిన్న చేతిపనులు నేర్పబడుచున్నాడు.

ఈ విద్యాలయముయొక్క పోషకాభివృద్ధి బాధ్యతలు
 యీతాలూకా ప్రజలమీదనున్నది. క్రిందటివర్షమున ఈ
 దిపావళిపండుగ సోమవార 8.10.22 ఈ విద్యాలయమునకు
 కానుకగా యీ తాలూకా ప్రజలే నియ్యబడినది. దానికి మే
 మెంతయు కృతజ్ఞులమై యున్నాము. కాబట్టి ప్రతిపురుషుడు
 ప్రతిస్త్రీయును తనకేజీకిలది యీపండుగ సోమవార 8.10.22
 పెట్టు భక్షములో కొంతభాగమును యీ సంస్థకి అలయమునకు
 కానుకగా నొసగితాలూకా మొత్తము విద్యార్థివృద్ధి తోడ్ప
 డగలందులకును తనమిత్రులందరిని యీ విషయములో ప్రో
 త్సహ పెట్టగలందులకును ప్రార్థించుచున్నాము.

ఇట్లు విధములు

పానుగంటి అన్నాజిరావు,

తణుకు, 10-10-22 పాటకసంఘ కార్యదర్శి.

చిల్లర నిర్బంధము.

జవాబ్ అబ్దుల్ సతారు సాహెబ్ గారు తిరుపతిలో ప్రము
 ఖులగు వర్తమాను కాంగ్రెసుసంఘములలో ప్రధమమొకటి పని
 జేయువారును నైయున్నారు. ఈయన అందరికన్న ముందుగా
 దీపావళికి పాటుపండుగమును జేసెను. అందరికీని
 లై సెన్సులిచ్చి తేజముదండుటకు గల కారణ మరసి రమ్మని తమకు
 మాస్తా సంపాదక కర్తరుగాను సాహెబుగారు తమమీద స్వయ
 ముగాదర్శిపవలెనని యుత్తరవ్రాసగవడినది. తమకు నియమనీస
 కారణమును జరుగమన్న ఫలితమును ముందుగానే గణించికోసి
 అయిన కర్తవ్యము ది ర్శించి నే ను. సాహెబు గారు
 మొన్న తిరుపతి అంగారాజమోత్యమున ప్రాముఖ్యము వహించిరి.
 చిత్తూరు సభకు వచ్చిరి. కొంతకాలము తిరుపతి ఖిలాఫతు
 సంఘాధ్యక్షులగునుండి. ఇట్టివారిని కర్తరుగాను మందలించు
 వలెననియించిరి. బహిరంగముగా అమృతసరమున గొట్టికట్టుల
 కొట్టుటమందిగిగాని పక్క పోటుల పోలు నిట్టి చిల్లర నిర్బంధ
 ముల గావించుట అవచితియ్య. ఇట్టి చిల్లర నిర్బంధములకలన ప్రజాని
 త్వమును సదలనని తలంచుట ప్రమ. విడుదలకై యిట్టిచర్య
 లలనన ప్రజలనిత్యము మరంత దృఢమగును.

కే. రాజగోపాలాచారి.

జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి.

ఆస్పృశ్యత-అన్యధాదేశము

జమలయ్యన కొలై పద్మబాబులవలెనే యెట్టికార్యము
 నైనును నులభముగా సాధించుచున్నది. శ్రీమహాత్ములు చెప్పని
 రోజొకటి కలదా? అట్టి భర్తలమునకై సాధారణ జనాయకు
 లుగాని వారి అనుచరులుగాని అంటువోష మహాపాప సహ
 రజార్థమై పనిచేసి కారాగారా లభ్యులుగా గాని, సంఘ బహి
 స్సార్థమును గాని పొందిన మహాపాపియు మచ్చుక కొక్క
 లై నను లేనట్లు నిర్వచాదు. తక్కిన విషయములలో దీర్ఘ
 వ్యాసములను, గంభీర ఉపవాదములను విచ్చి తమ వాళ్ళకి
 కమను లావు చేశేవరలు యీవిషయమై మానము వహించుట
 చాల జూడ చాల అక్కర్తముగానున్నది. దేశసేవలార! ఎన్ని
 వేల సంవత్సరముల నుండియో ఆస్పృశ్యతా మహాపాప పాప
 బంధముచే కట్టుబడి, దాడిదోష దాగ్యమహాములచే కండు
 చున్న ఆరుకొట్టరజల మగు మమ్ములను (నిమ్మకాయలను) బం
 ధవిడుతులను చేయించుని మహాత్ములు తీర్మానములలో, పత్రి
 కలలో, గధలలో నెంత నొక్కి చెప్పినను, చెవిటివానిముండుక
 శంభుమూర్ఖులవందమాము. కడుపులోలేనిది కానించుకొనిన
 వచ్చునా యను సామెతలకై నున్నది. గతసంవత్సరము దీక్షింబరు
 వాటికి స్వరాజ్య మిహుగో సనుగరి, ఎందరెందలు మిగములు,
 బంగారాత్రాపులు, పసారాజులు గొట్టిగించుకొని, "అంటు
 వోషమును మంట జెల్లండి! పంచములు మనసోదరులు త్రాగుదు
 మానండి, రాట్ను త్రవ్వండి" అని కొందలు కేరుకొరకు చేశ
 భక్తిని జెల్లించు నూచన కెన్నో కనబరచి, కరతాళములు మి
 న్నుముట్ట సభలలో గంభీరవ్యాసము లిచ్చిచే కడు వారు
 పురాణకైరాగ్య మలంబించిరా యేమి? స్వాతంత్ర్య దీపావ
 రులు, స్వాతంత్ర్యము అనేక కష్టములకు కలయెగ్గు ఆపార
 మైన దేశసేవా ధురంధరులు లేని నాయభిప్రాయము కార,
 అంటువోష నివారణార్థమై తయారైన యీయట తప్పనియ్య,
 నిష్పక్షపాత బుద్ధిలో పనిచేయువారు లేక్కరు మిక్కిలికట్టు
 పనియు, శ్రీమహాత్ములు, మహావ్యా, నైహూ, లజపతిరాయ
 పండితులు శంకరాచార్య గురువులు మొదలగు దేశభక్తకైగ్రస
 రులు, యానవస్య పరిష్కరించుభారము, సత్సర స్వరాజ్య
 మపేక్షించు ప్రతి భారతీయునిపై మాపబడియున్నది చెప్ప
 చునే యుండది. మీరు వినుచునే యుండది. కాని జరిగెనభలో
 తీర్మానములు బహుమతయే యున్నవి. తీర్మానములకు, సభ
 లకు, ఉపవాదములకు తాజేలేదని శ్రీమహాత్ములు, చెప్ప
 వనకావ్యములను స్మరణకుచేచ్చుకొని కార్యమార్గమై ప్రజా
 శంకెదరు.

సేవాశ్రమము గుడివాడ 10-10-22. } రాయుడు గంగయ్య

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసభవారి సంచారము:-
 ఈనెల 4.10.22 తేదీన గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్య
 నిర్వాహకసభవారి ఏర్పాదిన కమిటీ మొదలగు ఈ నెల
 18.10.22 తేదీనలది ప్రవారము చేయగలముగా తీర్మానము
 జేసెను. ఈనెల 18.10.22 తేదీ గాంధీమహాత్ముని జయదిన
 ముగాన వాడీప్రచారము ప్రారంభించుట తగుమనని తలంచి
 సభకు ప్రోగ్రామును మాట్టపండుకు కుమించజేసెను. సభకు
 కమిటీలో సభ్యులందరైన 18-10-22 తేదీకి మృగామమగు నంది
 వెలుగుదలచేతుచేయుచున్నాను. 19-10-22 తేదీ లగాయతు
 ఇదివరకు ప్రోగ్రాములో సహాపాఠించినగ్రామములకే ప్రచా
 రము చేయుచురు అని నంది వెలుగునుండి కన్నెగంటి నూర్వనా
 రాయణ మూర్తిగారు వ్రాయుచున్నారు.

హిందూసంఘసంస్కరణ వివాదములు- తెనాలి

ఆంధ్రదేశమున సంఘసంస్కరణోద్యమము అంతరించినద
 నియు సంఘసంస్కరణము పూర్తిగా విఫలమయినదనియు శిం
 దురు మహానుభావులు తలచుచున్నారు. కాని దేశమునకు హిం
 దూసంఘము ఎట్లెట్లమార్పును పొందుచున్నదో నూత్నబుద్ధితో
 విచారించిన తెలియగలదు. ఆదిబాల్యవివాదములు, స్వీయభైష్య
 వ్యము మొదలగు ఘోరమరాచారములకున భూమివాత్మ్య, శిశు
 హత్యాది మహాపాపకములకు నిలయమై, వ్యభిచారాది మహా
 దోషములకు ఆశ్రయమై, అంతశతకట హిందూసంఘము ఎట్టిహిం
 సితకీ కచ్చుచున్నదో చూచుచున్నాము. ఇట్టి దురాచారముల
 నుండి హిందూసంఘము నుద్ధరించుటకు, ఆంధ్రదేశోద్ధారణకు
 మూలపురోహమును, నియమము సాస్థాత్వాయము, దురాచార
 భూయిష్టమును సంఘము నుద్ధరించుట జీవితాంతమువరకును
 ద్విజానోత్సాహముతో పోరాడినధీరుండును, అగు రావులవా
 ద్దురు కీ॥ శే॥ కందుకూరి వీరేశలింగముపంతులుగారు నాటిసవీజ
 ములు దినదినప్రవర్ధమానమై కార్యరూపమును దాల్చుచున్నవని
 తెలిసికొనుటకు ఆనందింపవలసియున్నది.

తెనాలి- సంవత్సరములక్రిందనే సంఘసంస్కరణమునందు
 ముందంజ వేసి, అనేకమంది బాలింతలకుపుల నధించుచున్న
 మృరా॥రా॥ తురుమెల్ల వెంకటసుబ్బారావుపంతులుగారిని ఎరు
 గనివా రుండెను. వీరప్రస్తుతము తెనాలి వాస్తవ్యులుగాయు
 న్నారు. స్వదేశోద్యమమునందుగూడను ప్రథమమునందయు
 వీరు పట్టుదలతో పాటుపడుచున్నారు.

శ్రీసుబ్బారావుపంతులుగారిమార్గములైయు, ముగుణాతియు,
 విద్యావతియునగుచి॥ సా॥పద్మావతికన్యకకును, తెనాలివాస్తవ్య
 లును కొమ్మూరి సాంబశివరావు పంతులుగారి పుత్రులును. అగు
 వెంకట్రామయ్య గారిని 2-10-22 వ-తేది సోమవారము తెన
 వాడలో అత్యంతజైభవముగా వివాహము జరిగినది. వరుసకు
 సుమారు 20 సం॥ల వయస్సు. ఇంటరుమీటియేటు ప్యాసయి
 యుండెను. వీరిది ఆంధ్రదేశములో నిర్మనుగమపదలయందు
 వేదవిక గాంచిన మటుంబము వరుణితదండ్రులు, ఆస్థుర
 ములు, అక్కచెల్లెండు, బంధుమిత్రులు, తెనాలివాచ్చి విడిది
 దిగి ఎట్టిభేదమును లేక వివాహకార్యమున సకలవిషయములలో
 పాల్గొనిరి. వరకట్నమున కానించక, సంఘ సంస్కరణమే
 ప్రధానలక్ష్యముగా పెట్టుకొని, విరతతూద్యాహుటుంబమునకు
 జెందిన కన్యకు స్వీకరించి, విద్యావంతులమనియు, నాగరికుల
 మనియు, స్వాతంత్ర్యప్రియులమనియు నటించుచు వరవికాశ
 కన్యాశ్రయములను మానాభిమానములు విడిచి చేయవలయు
 రాక్షసులకు మార్గదర్శులై ఆంధ్రాగోళమునకు ఆదర్శు లైన
 లోమూర్తి వెంకట్రామయ్యగారి, వీరి తలిదండ్రులను ఎంతయు
 అభినందించుచున్నాను. ఈనూతనదంపతులను, వీరి యభయలు
 తలిదండ్రులను శ్రీ శ్రీ పరాత్మగడు ఆయురారోగ్యైశ్వర్య
 ర్యాభివృద్ధి గావించుగాక !

సుబ్బారావు పంతులుగారి కుమారుని యువనయనము
 గూడను ఆవాడె జరిగినది. బంధునండి మ॥రా॥రా॥ కావా
 శ్రీరామకృష్ణ, పోడవలపు జగన్నాథరావు, తెనాలినుండి
 జేతలూడి జోగీ నూర్వపకాళరావుపంతులు కలపాలెమనుండి
 అయ్యలూరి వెంకటప్పయ్యపంతులు, గుంటూరునుండి అధికారాపు
 రపు గండివలపుపంతులు, ఏలూరునుండి వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి
 తెనాలివాస్తవ్య లగు వెలమూరి నరసింహారావుపంతులు, వద్ది
 పాటి వెంకట్రామయ్యపంతులుగార్లు సభటుంబములతో వివాహ
 యువనయనములకు వచ్చిరి. వీరిందను విరతతూద్యాహులు
 చేసికొనినవారు. మరియు తెనాలి ప్రముఖులు అనేకమంది
 పూర్వపాద లగు బ్రాహ్మణులు వివాహమునకు వచ్చి
 వేదోక్తముగా దంపతుల నాకిర్పడించి చందనతాంబూలాలను
 గైకొనిరి. అనేకమంది నిర్మయముగా వచ్చి భోజనములు చేసిరి
 మధునికము తెనాలివాస్తవ్యులగు వద్దిపాటి వెంకట్రా
 మయ్యగారి ఇంటిలో విరతతూద్యాహులు జరిగినది. వరుడు
 దుర్గిరాల మోన్ములలో సహాధ్యాయు లగు య॥రా॥ర॥
 పి. రామచంద్రరావుపంతులుగారు, వయస్సు 26 సం॥ల. భర్త
 విలూరునుండి వచ్చినది. కె. మాణిక్యంబ, వయస్సు 18 సం॥
 త్వరములు. వివాహము కాస్తోక్తముగా జరుపబడినది.

విలూరు. } వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి.
 7-10-22.

వెంటుక లే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు చుక్కలతో తడి రాకముననే త్వరచేయును. తడిచుచుంటే వెంటుకలు పెట్టినయెడల వెంటుకలు పాడైపోవును.

అంతవరకు రావలెను.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది విషయం, చేయబడినది.

వెంటుకల కట్టి రోగ మున్నను, రో మాంద్య మున్నను, యిది విశ్వవ్యాప్తము.

వెంటుకలు చిట్లుట గాని, గురుకు గాని యుండదు.

మీ వెంటుకలు పురుల యెచ్చటి మెత్తదనమును గల్గి వట్లు వలె నుండి మెరుయుచుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా నూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమనిగ జేయును.

వల యిది 1-కి 2-కి రూపాయ. 2. సి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మంచి లక్ష్యముగా రంపరవద్దనున్న, పరభు లక్ష్యము

కావలెను గూడ నొరకును, లేదన్న,

సోలు యెంతయు:

ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు

కెమికలు కంపెనీ,

155 కామార్కమట్, బొంబాయి.

(125)

మీద నువ్వన (వచ్చును, లేక అరేబిక్ రాకమునన్ను)

"టెటో డిల్ బహార్" కు వ్రాయుము.

ఇది విషయం, చేయబడినది. అత్యుత్తమమైన గుణముగలది.

1 కేసు యిది 1-కి 2-కి రూ 2-0-0

1 కేసు " " " 0-12-0

1 కేసు " " " 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతి చూపులందు చల్లిన మిక్కిలి

మనోహరమైన కానన చుట్టుకొలత వ్యాపించును.

అమృతాంజనము

వాయువునొప్పులకు వజ్రాయుధము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి, 0-10-0 అణాలుమాత్రమే

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఫం చ భాష చీటి చూచి కొనిన మోసము గలుగదు

తలనొప్పుల మాన్పును,

వాయువుపోట్ల శాపును,

సాంధ్యపునొప్పుల శాపదోలును,

పోట్లపోగొట్టును.

బెణకుల భేదించును

వాపుల హాపుమాపును

డగ్గును తగ్గించును

కురదను తొలగించును

అమృతాంజనము

ఒంటి తలనొప్పికి వరప్రసాదము

తేలుబాధను తీసివేయును

వేలకువేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము తీట, గజ్జి చాల మంచిమందులో తయారు చేయబడి అనేక యెండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సాకులు దీని రాచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

పండ్ల పోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము వ్రేలింపకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహనీ తైలము 5 తు॥ నూనెగల సీ॥ 1-కి 0-12-0

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరమైన జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీ డగ్గు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రావగు కురులను బెంచి కాపాడును.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి లేక, మదరాసు.

వలసలభము.

ఫల మధికము.

ఏలూరులో నొప్పు మేడ లాటరీ

మాటూరి పుచ్చానామ

సేమార్లు వచ్చేకం తొలూరి మిమ్

రూ 16,500 లకు లాటరీ

చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

అమ్మలూర! (183)

కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మున్సిపాలిటీ సెం 143 రు కలిగినటువంటిని రెండు రేవులు గలిగిన జామేదను ఆర్డరుల బీరుచాల ఫేర్లందున్న, ఫలము సహా లాటరీ మాలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇంతవరకు చాలా చీట్లు విక్రయించబడినవి. కొంచెము మాత్రమే మిగిలియున్నవి. చీట్లు పూర్తియగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తుపూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేది వచ్చినచో ప్రచురపరచి యేలూరుపట్టణ మలో భుజానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీ కేసునుచేయును. నుక ప్రతివారును వారి వారి తనవచ్చుముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచివేరుము. త్వరచేయు. తరువాత మించినోయిన కనుకాని పర్యాప్తమైన లాభములేను. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 ల మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమయిన రివిన్యూను, విశు ముఖము నొరవారు పోర్టుధర్మముల పది జవాబు తెప్పించు నొరవచ్చును. ఈ చీట్లవల్ల మూలము ఆయ్యో సామ్య కృష్ణాజిల్లా యేలూరు పెద్దబజారులో ఆచరణిచ్చి వ్యాపకా నుంచబడును.

2. ప్రతిగానుమనందును మంచి యేలబట్టు కామి యును. మంచి కమీషను ఇయ్యబడును. వివరములు కొరవారు జవాబుకు టపాల ద్వారాతో యాగించిన సురక్షము చేసినవారికి (వాసిగాని, స్వయంబుగా వచ్చి గాని తెలుసుకొనవచ్చును. "చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రహ్యము కృష్ణమూల (వాయుచు చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ వచ్చున మేటి అర్హుల చేసి యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలా పంపించుచును."

లాటరీ చీట్లు వి. పి. లో పంపబడవు.

ఏలూరు } మాటూరి పుచ్చానామ,
కృష్ణాజిల్లా. }
1-7-1922. } సేవ కావచ్చుచును.

కత్తికట్టలు - వానులు

కప్పు తాళములు.

అంద్రసోదరులచే చేయబడినవి. ప్రాత్యహింపుడు.

వెంటనే ధరల క్యాటలాగుకు వ్రాయుము.

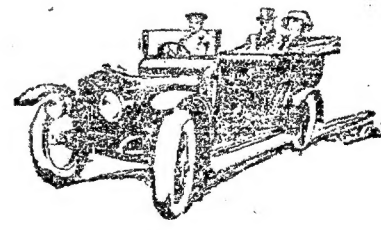
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టెలు అండ్ లాక్ సేకర్స్ etc.

వెదాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫ్ ఆద్రెసు: "ఇండి స్ట్రీస్" వెదాపురం.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

మలయచందనము

గనేరియా అను తెగరొగమునకు తోకారము

తగ్గుము లేదు. పినికాతో తని లేదు ఎటువై, లేటువై, పచ్చ, అను మూడు విధముల గా రోగమును తూము పూటలో చూపును. స్త్రీల తీసుట వ్యాధులకు కూడ ఇది రోగముగను. (1251) డబ్బీ 1-కి రు 2-4-0

గంజకర్ పార్కసి, రాయవరం (గోదావరిజిల్లా.)